

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνυ δραχ. 55. Τρίμηνυ δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνυ καὶ Τρίμηνυ ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 42ος

Ἀθῆναι, 30 Μαρτίου 1935

Ἔτος 57ον. — Ἀριθ. 18

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΙΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΕΥΔΟΧΙΕ ΔΥΡΥΙΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Στὴν ἄκρη τῆς στέρνας ἦταν κτι-
σμένη μιὰ μικρὴ παγόδα, πού καθρέ-
φτιζε μέσα στὰ νερά τῆς τὰ μαρ-
μάρινά τῆς σκαλισματα καὶ τὸν χρυ-
σὸ τῆς θάλας.

Ὁ Ντάρλι πῆγε πρὸς τὰ ἐκεῖ.
Μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς παγόδας
βρισκόταν γονατισμένος
ἓνας ἄνθρωπος, πού τὸ
κορμί του μόλις τὸ σκέ-
παζαν κατὰ ἐλεεινὰ κου-
ρέλια. Τὰ περιποίητα μαλ-
λιά του ἐπεφταν ὡς τοὺς
ὤμους του καὶ τὰ γένεια
του, ἄγρια καὶ ἀχτένιστα,
κατέβαιναν καὶ τοῦ σκέ-
παζαν τὸ στήθος του. Εἶ-
χε τὰ χέρια του τεντω-
μένα, μὲ τίς παλάμες πρὸς
τὰ ἐπάνω καὶ τὰ μάτια
του καρφωμένα στὸ ἄ-
πειρο. Στεκόταν ἐκεῖ, ἀ-
κούνητος σὰν ἄγαλμα,
σὰν νὰ μὴν εἶχε διόλου
ζωὴ μέσα του.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦ-
ταν ἓνας φακίρης. Ὅπως
ἔχουμε κιόλας πεῖ παρα-
πάνω, φακίρηδες ὀνομά-
ζονται στίς Ἰνδίες οἱ ἐ-
παῖτες-μοναχοί, πού μοιά-
ζουν τοὺς δερβίσηδες τῆς
Περσίας καὶ τῆς Τουρ-
κίας. Σ' ὅλη τὴ χώρα
σέβονται καὶ τιμοῦν ἐξαι-
σθητικὰ τοὺς φακίρηδες καὶ
τοὺς θεωροῦν γιὰ ἱερὰ
πρόσωπα. Τὸ κυριώτερο
γνώρισμά τους εἶναι πὼς
ἔχουν κάνει τάμμα νὰ
μείνουν φτωχοὶ σ' ὅλη
τὴ ζωὴ. Καὶ σύμ-
φωνα μ' ἓνα παλιὸ ἀνα-

τολίτικο ρητό, ἓνας φακίρης πρέπει
νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ σκύ-
λου! Νὰ εἶναι πάντα πεινχσμένος. —
Νὰ μὴν κάθεται ποτὲ στὸ ἴδιο μέ-
ρος. — Νὰ μένῃ ἀγρυπνος τὴ νύχτα.
— Ἀν ἔχῃ ἀφεντικό, νὰ μὴν τὸν
ἐγκαταλείπῃ ποτέ, ἔστω κι' ἂν αὐτὸς
τὸν κακομεταχειρίζεται. — Νὰ εὐχα-

ριστιέται μ' ὅ,τι τοῦ δώσουν. — Νὰ
δίνη τὴ θέση του σ' ὅποιον τὴ θέλει.
— Νὰ ξαναγυρῇ πίσω σ' ἐκεῖνον
πού τὸν ἔχει δεῖρει. — Νὰ στέκῃ ἀπό-
μερα τὴν ὥρα πού φέρνουν τὸ φα-
γητὸ κ.τ.λ.

Λογαριάζουν πὼς οἱ φακίρηδες
πού γυρίζουν στίς Ἰνδίες θὰ εἶναι
ἐπάνω κάτω ὡς ἓνα ἑκατομμύριο. Οἱ
πιο φανατικοὶ γιὰ τὴν «ἀγιάσουν» ὑπο-
βάλλονται στὰ παραδοξότερα βασι-
λιστήρια καὶ ἰδίως στέκονται ἐπὶ χρό-
νια ἀκίνητοι στίς πιο ἀ-
φύσικες στάσεις: ἄλλοι
στέκονται δρόρθοι δίχως
νὰ καθίσουν ἢ νὰ πλα-
γιάσουν ποτέ τους, ἄλλοι
κρατοῦν σφιγμένες τίς
γροθιές του ἐπὶ βδομάδες
καὶ μῆνες, ἕως οὗ τὰ
νύχια μεγαλώνοντας μπαί-
νουν μέσ' στὸ κρέας καὶ
τρυποῦν τὴν παλάμη βγαί-
νοντας ἀπὸ τὴν ἄλλη με-
ριά, ἄλλοι κάθονται ξα-
πλωμένοι ἐπάνω σὲ σα-
νίδες μὲ μυτερὰ καρφιά
κ.τ.λ.

Ὁ Ντάρλι εἶχε ἰδεῖ
πολλοὺς φακίρηδες στὸ
Ποντισέρυ κι' ἀνάμεσα
σ' αὐτοὺς καὶ τὸν Καθα-
τακελού, αὐτὸν πού ἔκα-
νε τὸν ψευτεπροφήτη. Γι'
αὐτὸ ὁ φακίρης πού ἔβλε-
πε τώρα μπροστὰ του δὲν
τοῦ ἔκανε καὶ τόσο πα-
ράξενη ἐντύπωση, τοῦ
προκαλοῦσε ὅμως τὴν πε-
ριέργειά του.

Καθὼς ἦταν σκυμμέ-
νος ἐπάνω στὸν Καντούρ
καὶ τὸν κοίταζε, δίχως
ὁ φακίρης νὰ κἀνῃ τὴν
ἐλαχίστη κίνηση δείχνον-
τας πὼς τὸν πρόσεξε, ἓ-
νας βραχμάνος βγήκε ἀπ'
τὴν παγόδα. Φοροῦσε ἓνα

«Μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς παγόδας ἦταν γονατισμένος
ἓνας ἄνθρωπος.» (Σελ. 205, στ. α'.)

μακρὺ καὶ πλατὺ ράσο κατάλευκο σὰν χιόνι καὶ τὸ πρόσωπό του εἶχε μιὰ ἐκφραση γλυκεῖα καὶ εἰρηνική. Μιὰ μικρὴ κάτασπρη γενειάδα σκέπαζε τὸ στήθος του.

Ὁ βραχμάνος αὐτὸς ἦταν, ποὺ φρόντιζε γιὰ τὴ συντήρηση τῆς μικρῆς παγόδας, ἀναθετὸ λυχνάρι ποὺ ἔκαιγε μπρὸς στὴν τριπλῇ μορφῇ τοῦ Βράχμα τοῦ Βισνοῦ καὶ τοῦ Σίβα καὶ τοὺς ἔβαζε κάθε μέρα φρέσκα λουλούδια μπρὸς στὸ βωμὸ τους.

— Τί θέλεις, παιδί μου; ρώτησε τὸν Ντάρλι ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἔχη τὰ μάτια του καρφωμένα ἐπάνω στὸν φακίρη. Ἐρχεσαι γιὰ νὰ προσκυνήσης τὸν Κύριο τοῦ σύμπαντος μέσ' στὸ ναὸ του;

— Δὲν ἀνῆκα στὴ βραχμανικὴ θρησκεία, ἀπάντησε ὁ Ντάρλι.

— Δὲν ἀνῆκες στὴ βραχμανικὴ θρησκεία; ἀπόρησε ὁ βραχμάνος. Κι' ὅμως τὸ πρόσωπό σου δείχνει φανερά πὺς εἶσαι καθαρόαιμος Ἰνδός. Μέσα στὶς φλέβες σου θὰ τρέχει αἷμα ἀπ' τὴ φυλὴ τῶν Κατρυά.

— Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Εἶμαι Κατρυά.

— Λοιπὸν ἀπαρνήθηκες τὴ θρησκεία τῶν πατέρων σου, ἔκανε θλιβερά ὁ γέρος βραχμάνος. Τουλᾶχόντων ὅμως, ἐλπίζω νὰ μὴν εἶσαι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς καταραμένους τοὺς Μουσουλμάνους, ποὺ ἔδιωξαν ἀπ' τὴς Ἰνδίες τὰ καλύτερα παιδιά τῆς, ποὺ ἔβγαλαν ἀπ' τοὺς θρόνους τους, τοὺς ἀρχόντες μας τοὺς ραγιάδες, καὶ στὴ θέση τους ἔβαλαν δικούς τους ποὺ προσκυνοῦν τὸν Μωάμεθ.

— Ὅχι, εἶπε ὁ Ντάρλι, εἶμαι χριστιανός. Κι' ὁ πῶς ἐνδοξος ἀπ' ὅλους τοὺς χριστιανούς τοῦ τόπου, ὁ διοικητὴς τοῦ Ποντισέρου, μὲ βάφτισε μὲ τὰ χέρια του.

— Χριστιανός, ἔκανε ὁ βραχμάνος, Χριστιανός, σὰν τοὺς Γάλλους, αὐτοὺς τοὺς ξένους, ποὺ οἱ πρόγονοί μας οὔτε φαντάζονταν κἄν πὺς ὑπάρχουν καὶ ποὺ ἦρθαν τώρα καὶ διακόσια χρόνια κι' ἐγκαταστάθηκαν στὰ παράλια μας. Ἐνας ἀπὸ δαύτους, ποὺ ὀνομαζόταν ὁ μέγας Ἀλβουέρκης δοκίμασε κιόλας νὰ ἐδρύσῃ δική του αὐτοκρατορία. Γιατὶ νὰ μὴν τὸν βοηθήσῃ ὁ Βράχμας νὰ πετύχῃ; Θὰ μᾶς ἐλευθέρωνε ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Μογγόλους, τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ σαρίκια ποὺ μᾶς ἔχουν ὑπόδουλους. Μὰ δὲν τὸ θέλησε ὁ Βράχμας. Ἄς γίνῃ τὸ θέλημά του. Ποιὸς ξέρει ἂν κι' αὐτοὶ οἱ ξένοι μὲ τὴ σειρά τους, δὲν γίνονταν τύραννοί μας; Παιδί μου, μ' ὅλο ποὺ ἀπαρνήθηκες τοὺς προγόνους σου, ἀφοῦ ἀπαρνήθηκες τὴ θρησκεία σου,

δὲν ξέρω γιατί ἄθελά μου, αἰσθάνομαι μιὰ ζωερὴ συμπάθεια γιὰ σένα. Ἴσως γιατί μοιάζεις κάπως μ' ἕνα πρόσωπο ποὺ εἶχα γνωρίσει κι' εἶχα ἀγαπήσει πολὺ, τώρα καὶ πολλὰ χρόνια. Ἴσως γιατί βλέπω στὸ πρόσωπό σου τὸν τέλειο τύπο τῆς φυλῆς μας. Ὅπως καὶ νᾶναι θὰ ἤθελα νὰ σοῦ φανῶ χρήσιμος. Πές μου, ἔχεις μήπως νὰ μοῦ ζητήσης τίποτα;

— Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, εἶπε τότε ὁ Ντάρλι ποὺ εἶχε ἀκούσει μὲ σεβασμὸ τὸ λόγο τοῦ γέρου, τότε θὰ σᾶς παρακαλοῦσα νὰ μοῦ δίνατε τὴν ἄδεια νὰ πάρω ἕνα λουτρὸ μέσα σ' αὐτὴ τὴ στέρνα. Τὸ ξέρω πὺς αὐτὴ τὴν ἄδεια τὴ δίνετε μὲ μεγάλη δυσκολία. Μὰ δείχνετε γιὰ μένα τόσο πατρικὸ ἐνδιαφέρον, ποὺ ἴσως νὰ μοῦ κάνετε τὴ χάρη. Κάνει τέτοια φανερά ζέση κι' ἔχω ἀκόμη τόσο δρόμο μπροστά μου. Μοῦ φαίνεται πὺς θὰ ξεχνοῦσα ὅλη μου τὴν κοῦραση ἂν ἐπαίρναμιὰ βουτιά μέσα σ' αὐτὸ τὸ δροσερὸ νερό. — Μοῦ δίνεις τὸν λόγο σου πὺς δὲν εἶσαι μωαμεθανός; εἶπε ὁ βραχμάνος.

— Σᾶς τὸ λέω καὶ πάλι, πάτερ μου, πὺς εἶμαι χριστιανός.

— Ἡ καρδιά σου εἶναι ἀγνή καὶ τὰ χέρια σου εἶναι καθάρα;

— Τὸ ἐλπίζω.

— Δὲν ἔχεις ποτέ σου σκοτώσει οὔτε περιστέρι πράσινο, οὔτε κανένα ἄλλο ἱερὸ πουλὶ γιὰ νὰ φᾶς τὸ κρέας τους;

— Δὲν ἔχω ποτέ μου δοκιμάσει τὸ κρέας κανενὸς ζώου. Τὰ φρούτα καὶ τὰ χόρτα ποὺ μᾶς χαρίζει ὁ Θεὸς μὲ τόση ἀφθονία μοῦ ἀρκοῦν γιὰ τὴν τροφή μου.

— Καλὰ, παιδί μου, καλὰ.

Κι' ἐξακολούθησε:

— Δὲν ἄφησες ποτέ τὸ σκύλο σου νὰ πιῇ νερό, ἀπὸ καμμιὰ ἱερὴ στέρνα σὰν κι' αὐτὲς ποὺ βρίσκονται ἔξω ἀπ' τὴς παγόδες;

— Δὲν θὰ τὸν ἄφηνα νὰ τὸ κάνῃ, γνωρίζοντας πὺς αὐτὸ θὰ ἦταν μιὰ προσβολὴ βαρεῖα γιὰ ἐκείνους ποὺ φυλάνε αὐτὰ τὰ μέρη.

Ὁ βραχμάνος τὸν ἐπιδοκίμασε κουνώντας τὸ κεφάλι του.

— Δὲν μπήκες ποτέ σου μέσα σὲ σπίτι. ὅσο μικρὸ κι' ἂν ἦταν, χωρὶς νὰ σ' ἔχει πρῶτα προσκαλέσει αὐτὸς ποὺ τὸ κατοικεῖ;

— Ὅχι, γιατί καθένος εἶναι κύριος στὸ σπίτι του καὶ τὸ κατώφλι καὶ τῆς πύλῃς ταπεινῆς κατοικίας εἶναι ἱερὸ.

— Δὲν χτύπησες ποτέ σου βραχμάνο ἢ φακίρη;

— Δὲν ἔχω χτυπήσει ποτέ μου κανένα, παρὰ μονάχα γιὰ νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτὸ μου.

— Δὲν ἔδρισε ποτέ σου Ἰνδὸ ποὺ ἀνῆκε σὲ ἀνώτερη τάξη, ὀνομάζοντάς τον «παρία»;

— Πιστεύω πὺς οἱ παρίες εἶναι ὅπως κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, πλάσματα τοῦ Θεοῦ, μὰ τὸ ὄνομα αὐτὸ δὲν θὰ τῷ δῶνα σὲ κανένα, γιατί ἔμαθα πὺς εἶναι βρισιὰ καὶ δὲν θὰ ἤθελα νὰ βρίσω κανένα.

— Καλὰ τότε, εἶπε ὁ βραχμάνος. Σοῦ δίνω τὴν ἄδεια νὰ λουστῇς μέσα σ' αὐτὴ τὴν στέρνα. Δὲν θὰ τὴν μολύνῃς.

Ὁ Ντάρλι δὲν κάθησε νὰ τοῦ τὸ ποῦνε κι' ἄλλη φορά. Πήδησε ἀπὸ τὸν ἐλέφαντά του κι' ἀρχισε νὰ γδύνεται. Εἶχε κιόλας βγάλει τὸ πουκάμισό του, ὅταν ἕνα πνιγμένο βογγητὸ τὸν ἔκανε νὰ γυρίσῃ ξαφνιασμένος τὸ κεφάλι. Τὸ βογγητὸ τὸ εἶχε βγάλει ὁ φακίρης.

Ἐξακολουθοῦσε ὥστόσο νὰ μένῃ ἀκούνητος σὰν ἀγαλμα, ὅπως πρὶν. Τὰ μάτια του δὲν φαίνονταν πὺς εἶχαν πάψει νὰ εἶναι καρφωμένα στὸ ἴδιο πάντα σημεῖο. Τὰ χέρια του ἔμεναν ἀπλωμένα, μὲ τὴς παλάμες κατὰ ἐπάνω καὶ τὰ γόνατά του δὲν εἶχαν λυγίσει.

Ἐξαφνα, ἀπὸ τὸ μισάνοιχτο στόμα του, ἀπ' ὅπου δὲ φαίνονταν πὺς ἦταν δυνατό νὰ ἀκουσθῇ κανέναν ἤχος, βγήκαν αὐτὰ τὰ λόγια, εἰπωμένα μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ ἔμοιαζε σὰν νὰ βγαίνει ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς:

— Τὸ χαμένο πουλὶ ξαναβρέθηκε. Ἡ φυλὴ τῶν ραγιάδων δὲν χάθηκε. Δοξασιμένος ὡς εἶναι ὁ Βράχμας!

Ἀν' ὁ Ντάρλι εἶχε ἀκούσει τὰ λόγια ποὺ εἶχε πεῖ ὁ Καβατακελὸς στὸ Ποντισέρου, αὐτὰ ποὺ ἀκούγε τώρα θὰ τοῦ ἔκαναν πολὺ μεγαλύτερη ἐντύπωση. Μὰ ἡ ἰδέα τοῦ ὠραίου μπάνιου ποὺ θὰ ἀπολάμβανε στὰ δροσερὰ νερά, κυρίεψε τόσο πολὺ τὴς σκέψεις του, ποὺ δὲν τοὺς ἔδωσε καὶ τόση προσοχή.

Ὁ βραχμάνος ὅμως, ποὺ εἶχε κιόλας μπεῖ μέσα σ' τὴν παγόδα ξαναγύρισε ἔξω στὴ στιγμὴ. Στὸ πρόσωπό του ἦταν ζωγραφισμένη ζωερὴ ἐκπληξη.

— Ποιὸ πράγμα, φώναξε, ἀνάγκασε τὸν ἀδελφὸ μου νὰ διακόψῃ τὴ σιωπὴ του; Εἶχε τάξει νὰ μὴ μιλήσῃ ὡς τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ φεγγαριοῦ καὶ σήμερα εἶναι μόλις ἡ δωδεκάτη.

— Ἡ γκαρούμπα! ἔκανε ὁ φακίρης μὲ τὴν ἴδια πάντοτε βαθεῖα φωνή, κρατώντας πάντα τὴν ἴδια ἀπόλυτη ἀκίνησιαν σὰν ἀγαλμα ποὺ θ' ἀποφάσιζε νὰ μιλήσῃ.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Ἀνάλογο μὲ τὸ ἀνατολίτικο ἀνέκδοτο ποὺ σᾶς διηγήθηκα στὸ περασμένο φυλλάδιο, εἶναι καὶ τὸ ἀκόλουθο.

Ἡ νιόπαντρη κόρη ἑνὸς Βεδουῖνου πῆγε μιὰ μέρα στὸ πατρικὸ τῆς σπίτι κι' εἶπε κλαίγοντας στὸν πατέρα τῆς:

— Ὁ ἀντρας μου μ' ἔδειρε! Δὲν ξαναγυρίζω κοντά του!

— Μπᾶ! ἔκαμε ὁ πατέρας; καὶ γιατί σ' ἔδειρε;

— Γιατὶ τοῦ αὐθαδίασα, λέει. Ἄ, ἐγώ, σὰν κόρη σου εἶμαι περηφάνη. Δὲν σηκώνω πολλὰ-πολλὰ!..

Ὁ Βεδουῖνος κατάλαβε πὺς ὁ γαμπρός του εἶχε δίκιο. Καὶ σκέφθηκε ἀμέσως νὰ τιμωρήτῃ κι' αὐτὸς τὴν αὐθάδισσα. Προσποιήθηκε λοιπὸν μεγάλο θυμὸ ἐναντίον τοῦ ἀντρός τῆς καὶ φώναξε:

— Ὅστε ἔτσι; Τόλμησε αὐτὸς ὁ ἐλεεινὸς νὰ σηκώσῃ χέρι πάνω στὴν κόρη μου;

— Τόλμησε λέει; φώναξε κι' ἡ κόρη. Καὶ μὲ τὸ παραπάνω! Μ' ἔσπασε στὸ ξύλο ὁ ἀθλιός!

— Καλὰ! τώρα θὰ ἰδῇ!

Καὶ ἀρπάζοντας ξαφνικὰ τὴν δαρμένην, ὁ πατέρας τῆς τῆς ἔδωσε ἄλλο ἕνα καλὸ ξύλο. Ἐπειτα τῆς εἶπε:

— Ἀντε τώρα καὶ πές του: αὐτὸς ἔδειρε τὴν κόρη μου; ἐγώ, γιὰ ἐκδίκηση, ἔδειρα τὴν γυναῖκα του! Τώρα εἴμαστε ἴσα-ἴσα! Ἐμπρός, σπίτι σου!

Ἡ διπλοδαρμένη ἔφυγε. Κι' ἀπὸ τότε δὲν ξαναθαδίασε τοῦ ἀντρός τῆς, γιατί ἤξερε πὺς ἂν τὴν ἔδερνε, ἡ «ἐκδίκηση» τοῦ πατέρα τῆς δὲν θὰ τὴν ἐσύμφερνε καθόλου...

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Ο ΠΡΩΤΟΜΑΣΤΟΡΑΣ

Σὰν πέσαν καὶ κοιμήθηκαν οἱ βλάχοι βελάξανε στὸν κάμπο τὰ κατσίκια. Τὸ τραγουδάκι ἐστῆσαν οἱ βατράχοι καὶ κἄνανε σιγκόντο στὰ τζιτζίκια.

Ἐλάλησε πῶς καὶ τὸ πετεινάρι κι' ὁ γαδαρέλος σήκωσε τὴ μούρη. Ἐγκάρειε σὰν εἶδε τὸ φεγγάρι κι' ὅλα τὰ ζᾶ ξυπνήσανε στὰ χούρι.

Ὅλα μαζί φωνάζουν, ξεφωνίζουν, στοῦ φεγγαριοῦ τρελλάθηκαν τὸ θάμπος.

Οἱ σκύλλοι ἕνας τὸν ἄλλονε γαυγίζουν κι' εἰν' ἕνα πανηγύρι τώρα ὁ κάμπος! Μ' ἄξαφνα σταματοῦν ν' ἀφουγκρα-

στούνε κι' ὁ γάδαρος ταυτιά του τὰ τεχνάωνε. Ἀρχισε τώρα, κι' ὅλοι τὸν ἀκοῦνε, γλυκὸς ὁ πρωτομάστορας: τ' ἀηδόνι.

ΜΙΜΗΣ ΠΟΜΟΝΗΣ

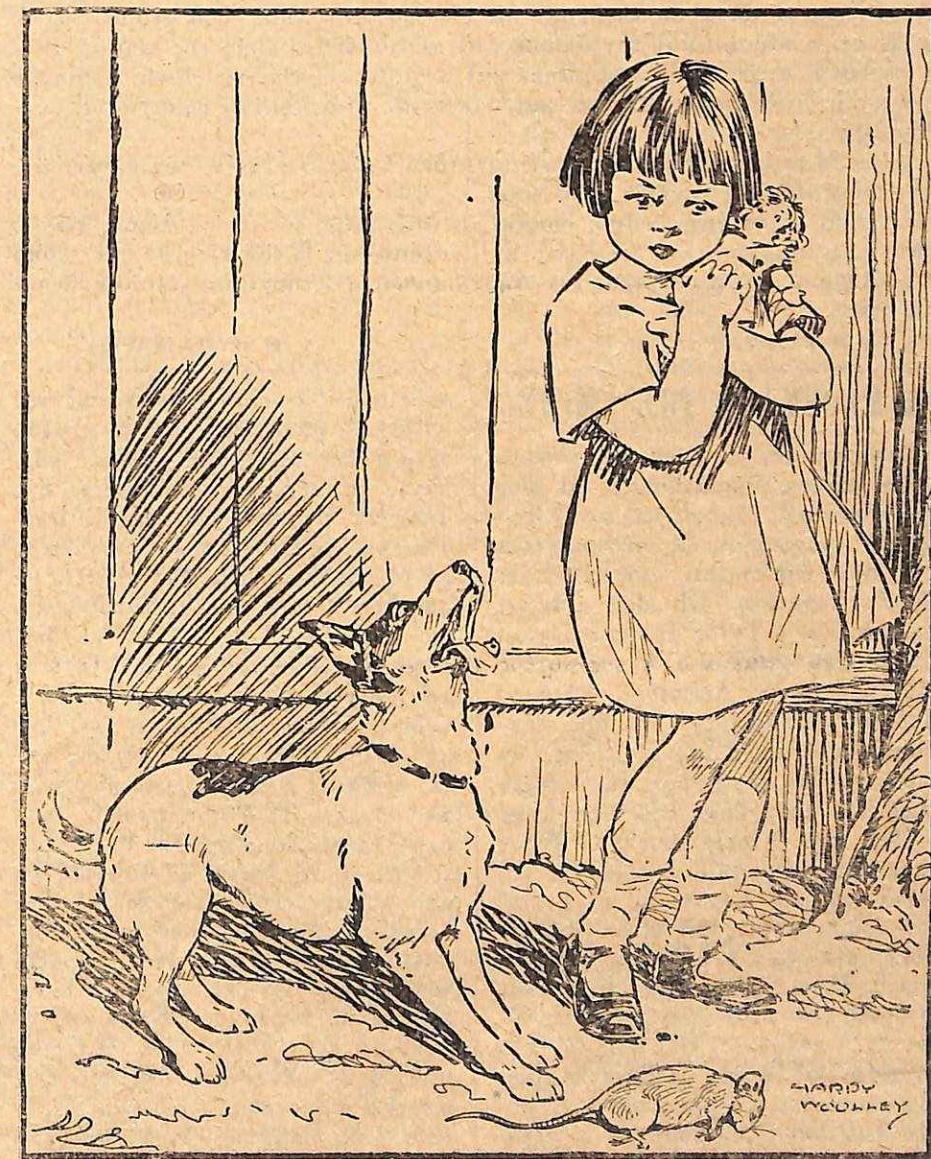
ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ'.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Δανάη γιόρταζε τὰ γενέθλιά της. Ἀπὸ τὸ πρῶτ', τὸ κουνδούνι τῆς ξόπορτας, χτυποῦσε κάθε στιγμὴ, κι' ἐμπαιναν διάφοροι ὑπηρετές, ἀπὸ ζαχαροπλαστεία, ἀνθοπωλεῖα, μαγαζιά, ποὺ ἄφιναν τοῦτο-τε, μομπονία, λουλούδια καὶ πακέτα.

Μὲ τί χαρά, μὲ τί ἀνυπομονησία, ἡ Δανάη ἔκοβε τοὺς σπάγους αὐτῶν τῶν πακέτων. Ξετύλιγε τὰ χαρτιά ποὺ τὰ εἶχαν τυλιγμένα κι' ὕστερα ἀνοίγε τὰ χάριτα ἢ ξύλινα κουτιά ποὺ ἦταν ἀπὸ μέσα! Μὰ μὲ τὸ δίκιο τῆς. Γιατὶ καθέν' ἀπὸ τὰ κουτιά αὐτὰ εἶχε κι' ἕνα ὠραῖο δῶρο — ἄλλο

ἕνα μικρὸ ἄσπρο μανσόβ, ἄλλο ἕνα πέτινιο τσαντάκι, ἄλλο ἕνα μπουᾶ κι' ἄλλο ἕνα παιχνίδι.

Ἡ Σπίθα, ποὺ τὰ ἔβλεπε ὅλ' αὐτὰ, δὲν ἤξερε τί συμβαίνει. Κι' ἄρχισε νὰ νευριάζῃ καὶ νὰ ζηλεύῃ, γιατί ἡ μικρὴ τῆς κυρία, ἀφοσιωμένη στὰ δῶρα τῆς, δὲν ἔδινε σήμερα καμμιὰ προσοχή στὴ σκυλίτσα. Τοῦ κάκου αὐτὴ γαΐγιζε, σὰ νὰ τὴ ρωτοῦσε γιὰ τὸ ἕνα καὶ γιὰ τὸ ἄλλο. Ἡ Δανάη οὔτε γύριζε νὰ τὴν κοιτάξῃ, παρὰ πότε δοκίμαζε τὸ μπουᾶ, πότε ἀνοιγόκλεινε, τὸ τσαντάκι καὶ πότε κούδιζε ἕνα παιχνίδι. Ἀπελπισία!

Ἡ ζήλεια τῆς Σπίθας μεγάλωσε, ὅταν ἡ Δανάη ἀνοίξε ἕνα κουτὶ στενόμακρο, κι' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα μιὰ μεγάλη κι' ὁμορφὴ κούκλα μὲ ξανθὰ μαλλιά, κόκκινα μάγουλα καὶ γαλανά μάτια.

—Ω, χρυσό μου! φώναξε κατενθουσιασμένη· τί άγγελος-κουκλίτσα είσαι σύ;... Αγάπη μου! Θα είσαι ή κορούλα μου, θα είμαι ή μητερούλα σου και θα σε λέω Νινή.

Πήγε να κλάψη άπ' τo κακό της ή Σπίθα. Και βγήκε άπ' την κάμαρα, κατέβηκε στον κήπο και κάθησε μονάχη κάτω άπό ένα δέντρο, σαν κακιωμένη.

Εκεί όμως άρχισε να συλλογέται. Είχε καταλάβει πώς την ήμερα εκείνη, άγνωστο για ποιό λόγο, όλοι έκαναν δώρα στη μικρή της κυρία. Και σκέφτηκε πώς έπρεπε να της κάμη ένα κι' αυτή. Έτσι κι' ή Δανάη θα ξαναθυμόταν ίσως πώς υπάσχει στον κόσμο και μια Σπίθα που την αγαπούσε κι' ήταν λυπημένη για την άδιαφορία που της έδειχνε σήμερα...

Θυμήθηκε τότε πώς τo πρώτo είχε πιάσει έναν ποντικό πού, επειδή δεν πεινούσε εκείνη την ώρα, τον είχε παραχώσει σε μια άκρη του κήπου, για να τον φάη άργότερα. Νά, αυτόν τον ποντικό θα χάριζε της Δανάης.

Έσκαψε με τὰ πόδια της, τον ξέθαψε, τον πήρε στο στόμα της, έτρεξε στην κάμαρα και τον άφησε στα πόδια της μικρής της κυρίας.

Αυτή, στην άρχή, φοβήθηκε και συχάθηκε. Έπειτα όμως κατάλαβε την καλή διάθεση της Σπίθας και, νικώντας τo φόβο και τη σιχασιά, συγκινήθηκε.

—Μπράβο, Σπίθα μου! είπε χαϊδεύοντας τo κεφάλι της σκυλίτσας. Σ' εύχαριστώ για τώρατo σου δώρο...

Από τη στιγμή εκείνη, ξανάρχισε να παίζει με τη σκυλίτσα, χωρίς, έννοείται, νάφήση και τη Νινή. Η καρδιά της Σπίθας ήρθε στον τόπο της. Όσο για τον ποντικό, τον πήρε κρυφά ή υπηρέτρια και τον έδωσε της γάτας.

(Άκολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΗΣ "ΜΙΣΣ",

—Συνέχεια από τo προηγ. και τέλος—

Μά να ένα φιλικατζίδικο. Η Μίςς έχει να κάμη κάποιο φώνιο. Ο Τοτός θα προχωρήσει ως την πλατεία που είναι δυο βήματα από κεί. Εκεί θα την περιμένει. Η Μίςς μπαίνει στο μαγαζί, ο Τοτός άπομακρύνεται. Τάχει λίγο χαμένα μ' όλους αυτούς τούς ήρωισμούς. Λεωνίδας, Νέλσων, Μούκιος Σκακίλας, Όράτιος Κόκλιος, Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος, χορεύουν μέσα στο κεφάλι του τρελλό χορό. Με πόση ζέση που διηγήθηκε ή Μίςς την ιστορία τους! Ο Τοτός περπατεί μηχανικά, κουνώντας τὰ χέρια του και δείχνοντας τὰ δόντια του που δυστυχώς δεν είναι ούτε άρκετά μεγάλα, ούτε άρκετά κίτρινα.

Χωρίς άλλο ή Μίςς που ξέρει τόσες ιστορίες για κάθε άρετή πρέπει να ναι πολύ ενάρετη. Ο Τοτός δεν την αγαπάει και πολύ, αισθάνεται όμως τον έαυτό του πλημμυρισμένο γι' αυτό την άπό ένα θαυμασμόν όλο σεβασμό. Αυτός δεν θα μπορούσε να σκετωση τριακόσιους ανθρώπους ή να ψήση τo χέρι του πάνω άπό μια λάμπα. Κάηκε μια φορά σ' ένα κερί κι' έκλαψε. Κι' όμως πριν άπό λίγο ή Μίςς άπλωσε τo χέρι σαν τo Μούκιο... Μούκιο...—Πώς τον έλεγαν; Δεν είχε καμιά λάμπα κοντά της, αυτό είναι αλήθεια. Μά κι' αν υπήρχε, σίγουρα θα έκανε τo ίδιο. Και θα είχε καηή μια χαρά τo χέρι της που είναι τόσο ξερό! Και τί ω-

ραία που θα ήταν σαν Νέλσωνας! Ο Τοτός φρντάζεται τη Μίςς μέσα σε μια ναυτική σχολή με ψηλό κολάρο, μνή έχοντας πιε παρά ένα μπράτσο, με τόσο μακρύ, και διευθύνοντας την κυβέρνηση του πλοίου με τη σουδλερή της φωνή! Και να που λίγο λίγο Λεωνίδας και Κόκλιος και Σκακίλας και Νέλσων, κι' όλοι οι άλλοι ένώνονται για τήν Τοτό σε μια μόνη μορφή, κι' αυτή ή μορφή...

Μά για στάσου! Μά τί έχει λοιπόν ή Μίςς; Όζλεγε κανείς πώς παίζει πηδάει, σκιρτάει, στριφογυρίζει σαν τρελλή. Ο Τοτός πρώτη φορά που βλέπει τέτοιο πράμα. Ρίχνει ματιές πίσω της, έπειτα κάνει μεταβολή και περπατάει κατά πίσω, σαν να όπισθοχωρούσε, κουνώντας την όμπρέλλα της κι' άφίνοντας παράξενους ήχους. Τί να έχη; Ο Τοτός είναι πολύ άνήσυχος. Επιτέλους άνακαλύπτει την αίτία άπ' αυτές τις μανούβρες. Είναι ο σκύλος του φωμά, ένα άγριο σκυλί που γαυγίζει όλους τούς διαβάτες. Έχει, δεν ξέρω γιατί, μια ιδιαίτερη απέχθεια για τις Έγγλέζες.

Νά τον που όρμάει γαυγίζοντας. Έπειτα όπισθοχωρεί, ξαναορμάει γαυγίζοντας πιό δυνατά, σηκώνεται στ' πσινά του πόδια, κουβαλάζεται στη γή, ξεσκεπάζει τὰ δόντια του μ' ένα άνησυχαστικό μορφακμό. Φανερό είναι πώς τὰ πόδια ή καλύτερα τo κάτω μέρος άπ' τις γάμπες τις Μίςς τον τραβάνε. Τo καϊμένο τo σκυλάκι! Πώς φαίνεται που είναι

συνθησμένο να τραγανίζει κόκκαλα. Οι επιθέσεις του γίνονται πιό έντατικές. Όρκίστηκε να γεφτή την Έγγλέζα. Τὰ μάγουλα της Μίςς χλώμιασαν. Μόνο ή μύτη της μένει άναμένη, σαν φανάρι καρδιού σε ώρα κινδύνου. Τo σκυλί την τριγυρίζει με τρελλούς γύρους που όσο πάει κλείνουν. Είναι άναίσθητο στα μελιστάλαχα λόγια, όσο και στις άπειλές της όμπρέλλας. Τὰ τολμηρά του δόντια άγγίζουν τις φούστες και, άπληστα, λίγο και θάρπάξουν τὰ κόκκαλα που πιθυμάνε. Η Μίςς έχει για τούς σκύλους ένα τρόμο δίχως λόγο. Αισθάνεται τὰ μηνίγγια της να χτυπάνε, παγωμένα ρίγη τη διατρέχουν, ένας ιδρώτας άγωνίας όγραινεί τις ξεραμένες της πλάτες. Ήθελε να κλάψη και να φωνάξη βοήθεια. Μόνη ή βρετανική της άξιοπρέπεια την συγκρατεί. Πώς θα γελοΐσαν οι καταστηματαρχες που άστειζονται στις πόρτες τους!

Μά να που σε μια επίθεση πιό όρμητική, οι κοπτήρες του σκυλιού τσάκωσαν τo μέρος, όπου έπρεπε ναταν γάμπες! Η φιλοτιμία της Μίςς τρέπεται σε άκατανόμαστη φυγή. Σηκώνει τὰ φουστάνια της και φέρνει τὰ πόδια στο κεφάλι με κάπως άκαμήλας. Τo σκυλί όμως είναι πιό ευκίνητο άκόμα. Δίνει μια κι' άρπάζει άνάμεσα άπ' τὰ δόντια του τo φόρεμα της Μίςς, ένα φόρεμα άπό γερό άγγλικό υφασμα. Η Μίςς σκαματάει την όρμη της. Γυρίζει και μένει άκίνητη, σαν όπνωτισμένο, άρνάκι που τρέμει κάτω άπ' τὰ δόντια του άγριου λύκου. Οι καταστηματαρχες χασμουριόνται στις πόρτες των μαγαζιών τους.

Νά όμως που τo σκυλί ούρλιάζοντας τo βράζει στα πόδια, με την ούρά κάτω άπ' τὰ σκέλια, με ταυτιά πεσμένα και τo ένα πόδι σηκωμένο. Ο Τοτός βρήκε πώς τo παιγνίδι βαστούσε πολύ και με μια ένεργητική κίνηση, έφερε τo φτυάρι σ' έπαφή με τη ράχη του ζώου... Ο έχθρος είναι έκτός θέας. Η Μίςς παίρνει τη βρετανική της άξιοπρέπεια, την πόζα της και τo χέρι του Τοτού. Τo αίμα ξανάρχισε να κυκλοφορή στις φλέβες της.

Μια φωνή της λέει:

—Θά είσθε βέβαια πολύ γενναία, Μίςς, έ;

Η Μίςς ρίχνει στον Τοτό μια άυστηρή ματιά. Την περιγελάει; Συναντάει όμως δυο άδοξα μάτια που δεν έχουν καμιά ειρωνεία. Με μια μηχανική κίνηση σκύβει και άφήνει τo άποτόπωμα των κοπτήρων της πάνω στο μικρό μάγουλο. Ο Τοτός

δεν κατάλαβε την αίτία αυτής της εκδήλωσης, πολύ άπορροφημένος στους στοχασμούς του.

Στο τραπέζι ή καμιά τον ρωτάει:

—Λυπόν! Διασκεδάσες τo πρώτo;

—Απαντά μ' ένθουσιασμό:

—Ω! ναι, καμιά! Άν ήξερες πόσο γενναία που είναι ή Μίςς! Μοΐ διηγήθηκε την ιστορία του κ. Σκεθέλα που έκαψε τριακόσιους Σαρακηνούς που ήταν Σπαρτιάτες. Τo χέρι του έπίσης κάηκε στη λάμπα, με τo άλλο μπράτσο, που τo τo πήρε μια όδίδα, διέθθυσε την κυβέρνηση του πλοίου άπ' τη γέφυρα' κι' έπειτα...

Μά της καμμάς δεν της άρέσουν οι ιστορίες.

—Καλά, Τοτό· φάε τη σούπα σου.

Κι' ο Τοτός την τρώει με τὰ μάτια προσηλωμένα πάνω στην προσωποποίηση του ήρωΐσμού, που φοράει ένα πράσινο βέλο κι' ένα φόρεμα άπό καφετί υφασμα.

(Α. Liechtenberger) ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

ΣΤΟΥ ΑΣΑΝ-ΑΓΑ

Τη δεύτερη βδομάδα, μετά τις διακοπές του Πάσχα, πήρα τὰ παιδά μου και πήγαμε στο χάνι του Άσαν-άγᾶ. Μά δεν τάφησα τὰ παιδιά, να προχωρήσουν ως άπάνω. Σταθήκαμε κάτω στο ρυακάκι και κάναμε τo μάθημα για τις λευκές και τις χήνες, κι' ύστερα άφησα τὰ παιδιά με την έπιστάτιστα, να παίζουν λιγούλακι κι' εγώ ανέβηκα στο Άσαν-άγᾶ, για να μουψηνε κανένα καφέ, γιατί ήταν όνομαστός ο Άσαν-άγᾶς, για τo νόστιμο καφέ που έφτιαχνε.

—Δεν είμαι μονάχη μου, Άσαν-άγᾶ· με τὰ παιδιά ήρθα· μά δεν τάφησα να προχωρήσουν ως έδω, μη σου κάνουν καμιά ζημιά.

—Τί ζημιά να κάνουν;

—Νά σου πατήσουν τίποτα σπαρμένα...

—Δέ βαριέσαι, δεν τάφηνες τὰ παιδιά, νάνέδουν, που θα τὰ φίλευα και κουκιά;

—Νομίζεις φαίνεται, Άσαν-άγᾶ, πώς είναι πάντε ή δέκα; Κοντά έξήντα κουτσούδελα σου κουβάλησα.

—Φωναξέ τους, αν πιστεύης σε Θεό, να τὰ κάνω γούστο· και να τούς κόψω και μερικά κουκιά.

Και τὰ φέραμε τὰ μικρά άπάνω, κι' ήταν πραγματικά γλέντι. Τάβαλε ο Άσαν-άγᾶς και κάθησαν χάρω, κι' ύστερα μπαίνόβγαίνε μέσα στον κήπο, και γέμιζε την ποδιά του κουκιά, κι' έρχόταν και τούς ταίριχνε χάρω, κεί που κάθονταν έκαναν άρχή τὰ δοντάκια τους και τὰ χειλά-

κια τους να δουλεύουν. Δεν πρόφτανε ο Άσαν-άγᾶς να τούς φέρη τον καινούργιο σωρό, και κείνα είχαν κιάλας εξαφανίσει τον προηγούμενο.

—Φτάνει πιά, Άσαν-άγᾶ! Δεν είπαμε δά, να σου τὰ θερίσουμε κιάλας.

—Φέτος έχουμε κουκιά πλησμονή. Στην άγορά τὰ πουλούν μια πεντάρα την όκᾶ...

Τους έφερε κι' άγκινάρες φρέσκες ο Άσαν-άγᾶς, και φάγανε μπόλικες κι' άπό δαύτες· όλόμαυρα γίνηκαν τὰ χείλια τους.

Τρελλάθηκαν τὰ παιδιά σε κείνη την εκδρομή, και μουλεγαν:

—Πάντα έδω νάρχόμαστε! Έδω μάς άρέσει.

Και ύστερα που βράδιασε, και σηκωθήκαμε να φύγουμε, δασκάλεψα τὰ παιδιά με τί τρόπο να τόν χαιρετήσουν και να τo πουν: «Εύχαριστούμε πολύ για τὰ κουκιά σας και τις άγκινάρες» ήταν γλυκά-γλυκά και νόστιμα...

—Τίποτες, τίποτες, τούς άποκρίθηκε κι' ο Άσαν-άγᾶς, τίποτες, παιδιά μου, και να πήτε στην κυρία δασκάλα σας, να σας ξαναφέρη μεθαύριο στα ρεβίθια...

—Άκου, κυρία δασκάλα, θα σας περιμένω τo δίχως άλλο τον άλλο μήνα, να μου θερίσετε τὰ ρεβίθια, για να μην σκύψω εγώ, που είμαι γέρος και μου πονούν τα νεφρά.

Γιατί να πή τέτοιο λόγο στα παιδιά μου ο Άσαν-άγᾶς! Έμπλεξα μαζί τους. Σ' όλα τὰ ελεύθερά μας άπογεύματα μου ζητούσαν να τὰ ξαναπάω, και κάθε μέρα με ρωτούσαν: «μά πότε... μά πότε;»

—Μά δέ θυμάστε, που μάς είπε, να πάμε στα ρεβίθια; Έ, τὰ ρεβίθια δέ μέτωσαν άκόμη. Θέλετε να πάμε τώρα στο Άσαν-άγᾶ; Πηγαίνουμε, μά όμως ρεβίθια μην περιμένετε, γιατί είναι άκόμη άμέστωτα, άγίνωτα... Όταν θα δείτε στους δρόμους τούς πουλητάδες να διαλαλούν: «φρέσκα ρεβίθια!» Όταν θα δήτε στις μούστρες των μανάδηδων ρεβίθια φρέσκα άπλωμένα για πούλημα, τότες θα μου ζητήσετε να σας πάω στον Άσαν-άγᾶ. Γιατί θα πη, πώς έτσι που μέστωσαν και των άλλων τὰ ρεβίθια, θα έχουν γινωθει και τὰ δικά μας.

Έτσι κι' έγινε. Πήγαμε και στα ρεβίθια. Διασκεδάσαμε καλύτερα άπό τὰ κουκιά, γιατί τὰ παιδιά μπήκανε μονάχα τους μέσα στο ρεβιθόκηπο.

—Άστα τὰ μικρά, μούπε ο Άσαν-άγᾶς, άστα να τὰ κάνουμε γούστο. Τὰ ρεβίθια δεν έχουν άνάγκη. Κι' εγώ έτσι κι' άλλoύς θα τὰ ξεριζώ-

σω. Τὰ κουκιά δεν είναι τo ίδιο, γιατί αυτά όσο νάναι στη γή, κάνουν καρπό.

Μάζευαν τὰ παιδιά, και κυλιόνταν και σπρώχνονταν και σκληρίζαν και πάλευαν, κι' ο Άσαν-άγᾶς δέ χόρταινε να τὰ βλέπη και να γελά.

—Άλλη μια φορά θα μου τὰ φέρης άκόμη, κυρά δασκάλα.

—Έ! φτάνει! Μια του φίλου, δυο του φίλου, τρεις και την κακή του μέρα, λέει ένας λόγος.

—Μά τo Μουχαμέτη, κυρά δασκάλα, κι' αν δέ μου τὰ φέρης στα σταφύλια, πολύ θα μου κακοφανή...

—Άς είναι τέλος πάντων, θα σουδούμε και στα σταφύλια.

Κοίταζαν τὰ παιδιά κάθε μέρα τις μούστρες των μανάδηδων, να δοϋνε πάλι πότε θα κάνουν την εμφάνισή τους τα πρώτα σταφύλια, άγωνιούσαν να δοϋν κείνες τις μαυρες χαντρίτσες να φιγουράρουν στα μανάδικα, μά του κάκου. Προχωρούσε τo σχολικό έτος... καμόνουνταν έντωμεταξύ και οι άγουρες άγουρίδες, σὰ να παράβγαιναν αυτά τα δυο ποιός άπό τὰ δυο μας ένωρίτερα... μά πρωτοτέλειωσε τo σχολικό έτος, και κλείστηκαν τὰ σχολεία, και τὰ σταφύλια του Άσαν-άγᾶ δεν είχαν άκόμη γινωθει.

(Από τo βιβλίο: «Γ' Παρθενωγαγέτο»)

ΕΛΛΗ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ

Ο ΥΠΝΟΣ

Τη σιγαλιά που άπλώθηκε, του πόνου ο καταλύτης, Ο ύπνος, την έσκόρπισε στα μάτια τὰ κλεισμένα· Κι' άνθισε τo χαμόγελο στα χείλη τ' άνοιγμένα Σαν ρόδο, και φτερούγισε προς τ' όνειρο ή ψυχή της,

Έλευτερη κι' άνάλαφρη, μακριά άπ' τη φυλακή της, Τo Σώμα, να τὰ χαιρέται και να τὰ ξη ένα-ένα, Τὰ Ίδανικά που έλόγιασε χαμένα στη ζωή της, Μέσo στα πανώρη όράματα, ώρατα ζωντανέμένα.

Κι' ω, πώς κοιμάται ή κοπελιά γαλήνια, πώς κοιμάται! Ο σιγαλός άνασασμός του στήθους μόλις πάλλει, Λίγο πιό πριν την ταραξε της τρικυμίας ή ζάλη.

Κι' έκτύπασε τὰ χέρια της μ' άπελπισία μεγάλη Κι' έθρηνε, κι' έσπαράσσετο· τώρα γελάτε, κοιτάτε! Ά, ο ύπνος, να ή Εύτυχιά, σιωπή! Μην την ξυπνάτε!

ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

Ο ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΤΡΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Όσα διάβασε στις εφημερίδες για την υπόθεση Ναβάιγ της έκαναν φαίνεται μεγάλη εντύπωση· ή τρέλλα της τώρα είναι πώς φαντάζεται ότι είναι ξαδέρφη του νεαρού κατηγορουμένου. Λέει πώς έχει ζήσει στον πύργο του και πώς ανακάλυψε κάποιο μυστικό που θα τον σώσει από την καταδίκη. Η καίμενη ή μικρούλα! Τι θλιβερό στην ηλικία της...

Η Μαρία Ρόζα τον άκουγε τρομοκρατημένη. Στο μυαλό της δλαξε-καθάρizαν. Μά τι φρικτή που ήταν ή αλήθεια! Μ' ένα πήδημα βρέθηκε μπροστά στο γραφείο κι' άρπαξε ένα άγραφο φύλλο χαρτιού όπου είχε τυπωμένη επάνω μια επικεφαλίδα:

Ψυχιατρική κλινική
«Η» Ελπίς»

«Α, ό Ράσκιν δέν θέλησε νά εξαφανίσω για πάντα τη μικρή του αϊχμάλωτη, γιατί λυτήθηκε την παιδική της άθωότητα. Δέν την σκότωσε, αλλά την έκανε άνισχυρη νά τόν βλάψει, υποβάλλοντάς τη σ' ένα μαρτύριο χειρότερο απ' τόν θάνατο. Την είχε φέρει σ' αυτό τό φρενοκομείο παρουσιάζοντάς την για κόρη του και λέγοντας πώς είναι τρελή. Άς έλεγε, τι ήθελε εις βάρος του. Κανείς δέν θάδινε πίστη στά λόγια της, γιατί κανείς δέν ξεσυνερίζεται τις ιστορίες που δημιουργεί ή εξημμένη φαντασία ενός τρελλού.

— Γιατρέ! φώναξε με άπόγνωση ή Μαρία Ρόζα, σάς εκτεύω άκούστε με. Δέν είμαι άρρωστη, σάς βεβαιώνω πώς είμαι σ' αλήθεια ή Μαρία Ρόζα ντε Ναβάιγ. Ό Ράσκιν σάς είπε ψέμματα.

— Δέν ξέρω κανένα Ράσκιν, έκανε ό γιατρός. Ό κύριος Μολλέ, ό πατέρας σου σέ έφερε έδώ, παιδί μου. Άδελφή, πάρτε σάς παρακαλώ την Λουίζα Μολλέ στην κάμαρά της.

Μά ή Μαρία Ρόζα είχε γαντζωθεί με τά δυό της χέρια από την πολυθρόνα.

— Σάς εξορκίζω, πιστέψτε με!... φώναζε ένω την έπνιγαν αϊ λυγμοί. Άφήστε με νά φύγω νά τρέξω στους δικούς μου. Πρέπει νά σώσω τόν Γκυ, νά σώσω την

τιμή της οικογενείας μου. Δέν είμαι τρελή, τό έχω τό λογικό μου.

Τό δυστυχισμένο κορίτσι εξακολουθούσε νά φωνάζει και νά διαμαρτύρεται και την ώρα ακόμη που ή νοσοκόμα την έβγαζε έξω.

Ό γιατρός ήεαν συνηθισμένος σέ τέτοιου είδους σκηνές. Μά ωστόσο ή μικρή του άρρωστη τόν είχε συγκινήσει κι' ή φωνή του έτρεμε λιγάκι καθώς έλεγε στόν βοηθό του:

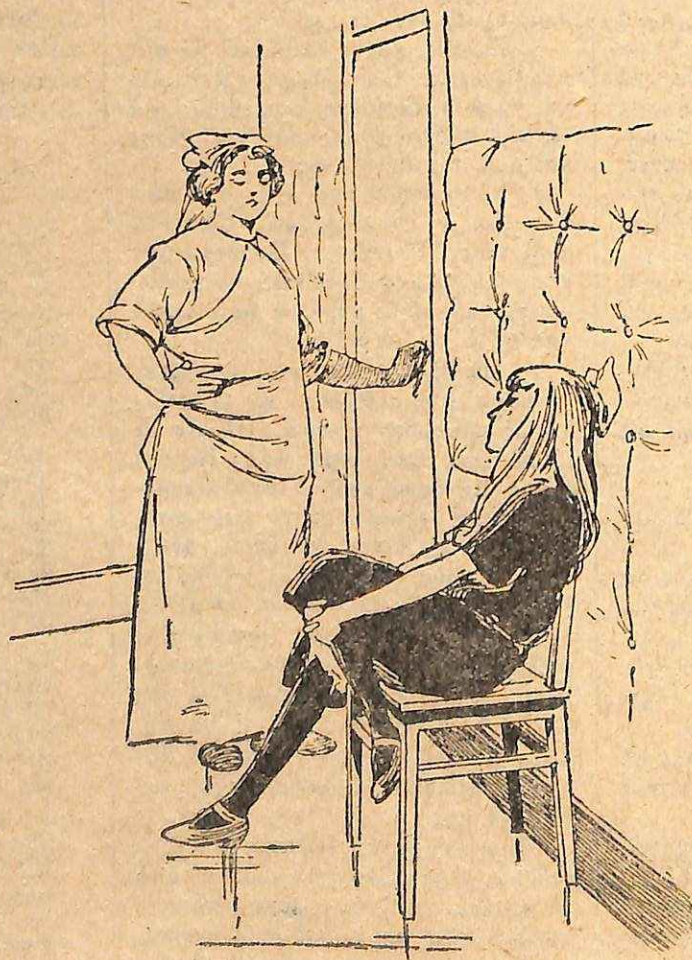
— Είδοποιήστε νά έρθη τό νούμερο δύο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ένα άρθεο στην εφημερίδα

Οί μέρες που πέρασαν ήταν για τη Μαρία Ρόζα οί πιο φρικτές ζωής της.

«Ω, οί άπαισίες νύχτες που πέρασε ή δυστυχισμένη μικρούλα κουδαρασμένη επάνω στό στρώμα της, παγωμένη απ' τό φόβο... Θάμνε λοιπόν κλεισμένη για όλη της τη ζωή μέσα σ' αυτή τη φοβερή φυλακή;

«Οί άρρωστοί δέν γράφουν, άπάντησε ή νοσοκόμα». (Σελ. 210, στ. γ'.)

Στις άτέλειωτες ώρες της άγρύπνιας της έβλεπε τούς δικούς της νά την ψάχνουν άδικα... νά την κλαίνε... νά την νομίζουν χαμένη. Ποτέ ποτέ δέν θά τούς έρχόταν ή ιδέα νάρθουν έδώ νά τη γυρέψουν, ποτέ δέν θά φαντάζονταν τό καταθλιβτικό σχέδιο του Ράσκιν. Την πρώτη μέρα, όταν γύρισε πίσω στό καμαράκι της, ή Μαρία Ρόζα έπεσε στό κρεβάτι και ξέσπασε σ' ένα άπελπισμένο κλάμμα.

«Έπρεπε νά βγώ από δω μέσα, με κάθε τρόπο. Δέν θά μπορούσε ν' άνθέξω, στό τέλος θά τρελλαινόταν σ' αλήθεια. Και τις ήμέρες που έπακολουθούσαν, καθισμένη πάλι στό κρεβάτι της με σταυρωμένα τά χέρια, καθόταν ώρες δλόκληρες κι' έπλαθε μέσ' στό μυαλό της τά πιο έξωφρεκά σχέδια φυγής, που τό ένα ήταν πιο άπραγματικό από τό άλλο. Έκατό σχέδια έβαλε με τό νοῦ της και εκατό φορές τά κακόμοιρα τά σχέδιά της χτύπησαν επάνω στά χοντρά κάγκελα του παραθυριού της, στις βαρείες κλειδαριές της πόρτας της.

Μά πώς δέν τόχε όμως σκεφθεί αυτό πρωτότερα; Δίχως άλλο οί άρρωστοί θά είχαν τό δικαίωμα νά δίνουν ειδήσεις τους στις οικογένειές τους. Λοιπόν κι' αυτή θά έγραφε στη θεία της. Θά την πληροφορούσε που βρισκόταν και θά της εξηγούσε όλη της την περιπέτεια. Κι' ύστερα γρήγορα-γρήγορα, χωρίς νά χάσουν καιρό θά πήγαιναν νά έλευθερώσουν τόν Γκυ και θάτρεχαν νά την έλευθερώουν και αυτήν. Τι άπλό που ήταν αυτό στάλθθεια!

Έτσι, μόλις ή νοσοκόμα μπήκε μέσα στό δωμάτιό της, ή Μαρία Ρόζα, με φωνή που προσπαθούσε νά την κάνει αδιάφορη, ένω ή καρδιά της κόντευε νά σπάση από τόν παλμό, της ζήτησε χαρτί και μια πένα.

Οί άρρωστοί δέν γράφουν, της άπάντησε ή νοσοκόμα, για νά μ'ήν κουράζονται.

Λοιπόν ή δυστυχισμένη ήταν χτισμένη ζωντανή έδώ μέσα, χωρίς καν νά έχη τό δικαίωμα νά ζητήσει βοήθεια; Μά τί καθόταν κι' έβαζε με τό νοῦ της; Κι' άν ακόμη τό έστελναν από την κλινική τό γράμμα της, και πάλι δέν θά έφθανε στά χέρια τών δικών της, γιατί όλη την αλληλογραφία στόν

πύργο την παραλάμβανε από τόν ταχυδρόμο ό ψευτο-Ίδών. Αυτός θανάτωνόριζε τόν γραφικό χαρακτήρα της Μαρία Ρόζας, θάβλεπε και την ταχυδρομική σφραγίδα και θά εξαφάνιζε τό γράμμα της. Μόνο άν γινόταν κανένα θαύμα, μπορούσε νά βγεί από καί μέσα ή Μαρία Ρόζα. Κι' ή Γκυ θά καταδικαζόταν χωρίς αυτή, που ήταν στό χέρι της νά τόν σώσει, νά έχη κάνει και τό ελάχιστο για τη σωτηρία του.

Τό άλλο πρωί τά μάτια της άμοιρης μικρούλας ήταν τόσο κομμένα, και τόσο μελαγχολικό τό προσωπάκι της, που ό γιατρός άνησύχησε.

— Η ύψη σου, παιδί μου, δέν μου άρέσει, της είπε με πατρικό ύφος. Θά σου έκανε καλό νά πάρης λίγο άέρα. Κατέβα στό περιβόλι νά κάνης περίπατο ως τό μεσημέρι. Έ, τί λές; Θέλεις;

Αν ήθελε; Μά ό μόνος της πόθος ήταν νά βγεί από εκείνο τό κελλί όπου πνιγόταν. Της φαινόταν πώς άν έβγαине έξω στό υπαίθρο θά βρισκόταν πιο κοντά στην έλευθερία.

Ακολούθησε τρέχοντας σχεδόν τόν γιατρό που προχωρούσε με μεγάλα βήματα. Πέρασαν πάλι τούς στενούς και άτέλειωτους διαδρόμους, μ' αντί νά σταματήσουν μπροστά την πόρτα του πράσινου γραφείου, κατέβηκαν μια πλατειά μακράννη σκάλα, πέρασαν πάλι ένα θολωτό διάδρομο και βρέθηκαν μπροστά στην πόρτα του κήπου.

Πήγαινε τώρα νά τρέξει, είπε ό γιατρός μ' ένα άγαθό χαμόγελο— γιατί ένδιαφερόταν στάλθθεια για την μικρή του άρρωστη κι' είχε πεποίηση πώς θά την γιάτρευε.— Πήγαινε και νάσαι λίγο πιο χαρούμενη όταν γυρίσης πίσω.

Μ' ένα πήδημα ή Μαρία Ρόζα βρέθηκε στό περιβόλι. Άρχισε νά τρέχει και νά πηδάει, άπλώνοντας τά χέρια της στόν ήλιο και αναπνέοντας με άπόλαυση τόν μυρωμένο άέρα του κήπου. Τι μεθυστικό συναίσθημα, νά βλέπη γύρω της τά δέντρα, πάνω από τό κεφάλι της τόν γαλάζιο ούρανό, νά αισθάνεται τόν έαυτό της έλευθερον κι' όχι περιορισμένον στούς τέσσερις τοίχους μιας στενής καμαρούλας.

Έξαφνα σταμάτησε. Τοίχοι! Κι' έδώ τοίχοι που περιώριζαν, τόν ώραιο αυτόν μεγάλο κήπο, τά δένδρα και τά παρτέρρια. Τοίχοι, πανύψηλοι, ως τρία μέτρα, λείοι και σταχτωποί, σάν τούς τοίχους της κλινικής. Κι' έδώ έξω, όπως κι' εκεί μέσα, ή Μαρία Ρόζα ήταν φυλακισμένη.

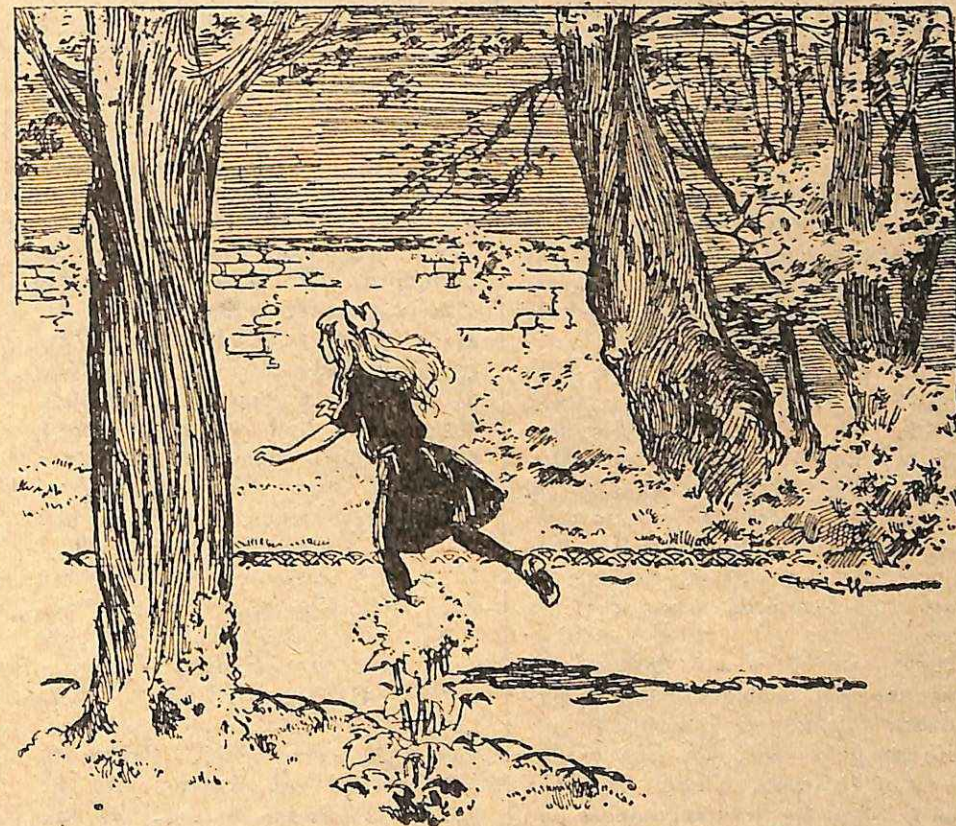
Όλη ή χαρά της έπεσε μονομιάς.

Σέρνοντας τά βήματά της πήγε ως τόν κοντινότερο μπάγκο και κάθισε. Άφηρημένη κοίταζε τά σπουργιτάκια που χοροπηδούσαν μπροστά της, ένω οί σκέψεις της πετούσαν μακριά.

Μά, τί ήταν αυτό που άκουγε; Η φαντασία της την έκανε νάκούη άνύπαρκτους θορύβους; Κι' όμως όχι! Κάπου εκεί κοντά άκουγε καθαρά τόν ξερό κρότο από τις ξύλινες μπάλλες συνωδευμένο από τά γνώριμά της συνθηματικά λόγια του κροκέ. Καί μαζί μ' αυτά άκούγονταν και φωνές και γέλια και όμιλίες, σάν νά παιζε εκεί κοντά μια δλόκληρη εθ-

γοητευμένη ή Μαρία Ρόζα έτοιμάσθηκε νά γυρίση πίσω στό παγκάκι της, όταν είδε πώς τό μέρος εκείνο του κήπου είχε άρχισει νά γίνεται άνηφορικό κι' ήταν πιο πυκνοφυτεμένο από τ' άλλα. Άνάμεσα από τούς πυκνούς θάμνους χώριζε ένα μονοπατάκι. Μέσα σέ μια στιγμή ή Μαρία Ρόζα πήρε τό μονοπάτι κι' άρχισε νά τρέχει.

Σάν έφθασε επάνω στό ύψωμα έβαλε μια φωνή χαράς. Ό φοβερός τοίχος έλειπε απ' έδώ και στή θέση του βρισκόταν ένα ψηλό σιδερένιο κιγκλίδωμα που χώριζε τόν κήπο

«Η Μαρία Ρόζα άρχισε νά τρέχει, άπλώνοντας τά χέρια της στόν ήλιο». (Σελ. 211, στ. α'.)

θυμη παρέα από παιδιά.

Δίχως άλλο ό κήπος όπου βρισκόταν ή Μαρία Ρόζα θά γειτόνευε με κανένα άλλον και μέσα σ' αυτόν θά ήταν μαζεμένα άγόρια και κορίτσια και θάπαιζαν κροκέ.

Η άνάμνηση τών εϋθυμων παιχιδιών που έπαιζε κι' αυτή άλλοτε μαζί με τις φίλες της και τά ξαδέλφια της, της γέννησε την παιδιαστική έπιθυμία νά ιδή από κοντά τά άλλα παιδιά που παίζανε.

Άρχισε νά τρέχει τοίχο-τοίχο με την έλπίδα μήπως δει πουθενά κανένα άνοιγμα ή καμιά πορτούλα απ' όπου νά μπορέση νά κοιτάξη έξω. Μά παντού ό τοίχος ήταν ό ίδιος, λείος και μονοκόμματος. Άπο-

της κλινικής από τόν κήπο της ιδιαίτερης κατοικίας του γιατρού.

Πιασμένη και με τά δυό της χέρια από τά κάγκελα, με τό πρόσωπο κολλημένο στά κύρα σίδερα, ή Μαρία Ρόζα κοίταζε.

Μέσα στόν διπλανό κήπο τό παιχνίδι του κροκέ είχε φαίνεται τελειώσει. Κοντά σ' ένα πεύκο, στά σκαλίκια ενός ξύλινου κισκιού ήταν καθισμένα τρία κοριτσάκια, της ηλικίας της, οί δυό κοκκινομαλλούσες κι' ή άλλη μελαχροινή.

Η Μαρία Ρόζα κοίταζε με βαθύ παράπονο τό ώραιο θέαμα που παρουσίαζαν κι' οί τρεις τους, με τ' άνοικτόχρωμά τους φουστανάκια.

(Ακολουθεί)

KIMON AAKIASH

ΑΘΗΝΑ-ΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΛΕΞΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΛΗΣ

Αγαπητοί μου,

ΑΠΟ τὸ Δίερα πουλ ἀναγγέλλθηκε ὁ θάνατος τοῦ ἐκεῖ ἐγκαταστημένου ἑλληνα φιλόλογου καὶ λογοτέχνη Ἀλέξανδρου Πάλλη. Δὲν πιστεύω γὰρ οὕτως γιὰ πρώτη φορὰ τὸ νομά του. Γιατί ὁ Πάλλης ἔχει γράψει καὶ ποιήματα γιὰ παιδιὰ—τί χαριτωμένα, ἀλήθεια!—ποὺ πολλὰ δημοσιεύθηκαν στὴ «Διάπλαση» καὶ σὲ σχολικὰ βιβλία καὶ ἀκόμα, γιατί εἶναι ὁ μεταφραστὴς τῆς «Ἰλιάδος» τοῦ Ὀμήρου, καὶ πολλοὶ ἀπὸ σὰς θὰ διάβασαν τὴν ἀριστοτεχνικὴ αὐτὴν μετάφραση, καθὼς καὶ τοῦ «Ἑμπερίου τῆς Βενετίας», τοῦ Σαίξπηρ καὶ τοῦ «Κύκλωπα» τοῦ Εὐριπίδη, ποὺ καὶ τὰ δυὸ κατὰ τὴν μετάφρασή του παίχθηκαν στὸ Ἑθνικόν. Προπάντων ὅμως, θὰ ξέρετε τὸ νομά τοῦ Πάλλη ἀπὸ τὴν πολὺκροτὴ μετάφραση τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν ζωηρὴ ἀνάμιξη τοῦ σὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ δημοτικὴ γλῶσσα.

Ἀπ' αὐτὸ ὁ Πάλλης εἶχε γίνεи θρυλικός. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς δημοτικῆς τὸν ἀνέβαζαν στὰ σὺρμένα, οἱ ἐχθροὶ τῆς τὸν πολεμοῦσαν μὲ τὴν μεγαλῶτερη λύσσα. Ἦταν ὁ «μαλλιαρὸς», ὁ «ἀρχιμαλλιαρὸς» μάλιστα, τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Ψυχάρη. Κι' ὅπως ὅλους τοὺς δημοτικιστὰς, ἐκεῖνον τὸν καιρὸ ποὺ ὁ ἀγῶνας ἦταν δξός, τὸν κατηγόρουσαν γι' ἀνθεθνικόν, πούλη-λημένο, προδοτικόν, κι' ἔφτασαν νὰ παραμορφώσων συκοφαντικὰ τὶς μεταφράσεις του καὶ νὰ γράφουν π: χ: πὼς στὴν μετάφραση τοῦ Εὐαγγελίου τὸ «μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἐλθῇς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου», τὸ εἶχε μεταφράσει: «Θυμήσου με, ἀφεντικό, ὅταν ἔρθῃς στὰ πράγματα»!!

Μὰ κι' ἐκεῖνος δὲν ἐχάρριζε κάστανά σὲ κανένα. Ὅπως τὸν χτυποῦσαν, τοὺς χτυποῦσε, τοὺς σατύριζε, τοὺς διακωμωδοῦσε τοὺς ἐξευτίλιζε. Ἀκλόνητος σὲ τίς ἰδέες, ἀδιάλλατος, δὲν δεχόταν κανένα συμβιβασμὸ μὲ τοὺς καθαρευουσιάνους, καμμιά μέση λύση καὶ καμμιά μιχτὴ γλῶσσα. Κι' ἔμεινε σὲ τὴν ἐπάλξει, πολεμώντας μὲ κάθε τρόπο, ὡς ποὺ εἶδε—ὕστερ' ἀπὸ τριάντα ὀλόκερα χρόνια—τὴν Ἰδέαν νὰ νικᾷ, τὴ δημοτικὴ νὰ καθιε-ρῶνται ὡς λογοτεχνικὴ γλῶσσα πέ-ρα-πέρα, νὰ μπαίνει καὶ στὰ σχο-λεῖα, καὶ νὰ νῆται σήμερα ἰσότημη μὲ τὴν καθαρεύουσα, ποὺ ἔμεινε μόνο ὡς ἐπίσημη γλῶσσα καὶ ὡς ἐπιστη-μονικὴ. Θέλετε ἄλλο; Ἡ Ἀκαδη-μία Ἀθηνῶν, τὸ πῶς συντηρητικὸ

ἀπ' ὅλα τὰ ἱδρύματα, βραβεύει σή-μερα πεζογραφήματα στὴ δημοτικὴ, καὶ τὸ μεγάλο Δεξικόν της, ποὺ βγί-κε ὁ πρῶτος τοῦ τόμου, περιέχει, μα-ζί μὲ τὶς λόγιες λέξεις, ἐξεχώριστα, κι' ὅλες τὶς λέξεις τῆς δημοτικῆς, καὶ τὶς πῶς ἰδιωματικὲς ἀκόμα!

Στὴ νίκη αὐτὴ λίγοι ἔχουν συντε-τελέσει ὅσο ὁ Ἀλέξανδρος Πάλλης. Καὶ προπάντων μὲ τὶς μεταφράσεις του, ποὺ εἶναι ἀριστουργήματα. Γιατί ποιητὴς ὁ ἴδιος, καὶ μεγάλος γλωσ-σοπλάστης ὅπως εἶναι μόνο οἱ ποιη-ταί, ἤξερε ἀκόμα καταβάθος τὶς γλῶσσες τῶν πρωτοτύπων ποὺ μετά-φραζε, τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Εὐριπίδη, τοῦ Σαίξπηρ. Φαντασθῆτε μόνο πὼς στὸ ἀρχαῖο κείμενο τοῦ Ὀμήρου ἔ-χανε διορθώσει ποὺ τὴν παραδέχου-σαν κι' οἱ φιλόλογοι. Προχτὲς ἀκόμα, μὲ τὴν εἰδηση τοῦ θανάτου του, ὁ καθηγητὴς Γαρδίκας, ὑπερκαθαρευ-ουσιάνος καὶ πολέμιος, ἀναγνώρισε κι' ἐμολόγησε τὴ σοφία του, τὴν ἐλ-ληνομάθειά του, τὴν κριτικὴν του δεινότητα. Ἔτσι οἱ μεταφράσεις του εἶναι καὶ πιστὲς καὶ ὡραῖες. Ἡ Ἰ-λιάδα μάλιστα, στὰ χέρια τοῦ Πάλλη, ξαναζωντανέψε τόσο ὥστε νὰ μοιάζῃ μ' ἕνα μεγάλο δημοτικὸ τραγούδι. Μὰ καὶ τοῦ Σαίξπηρ ἡ μετάφραση δὲν πηγαίνει πίσω, καὶ τοῦ κατὰ Ματθαίου Εὐαγγελίου—ποὺ βέβαια δὲν περιέχει τίποτα ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἶπαν οἱ ἐχθροὶ—ἀποδίδει τὰ θεῖα λόγια στὴ ζωντανὴ γλῶσσα μὲ τὸν ὡραιότερο, τὸν ποιητικώτερο τρόπο.

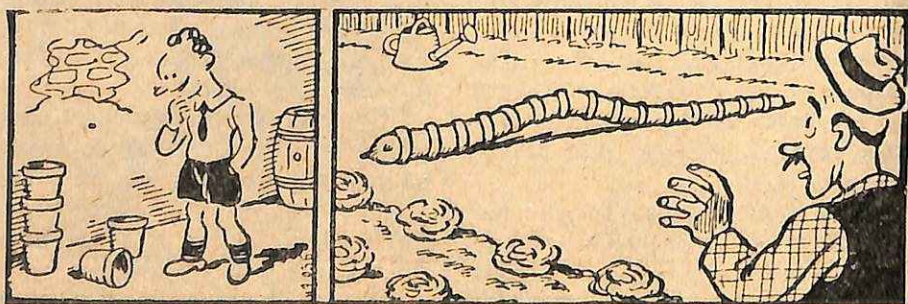
Κι' ὅμως ὁ Πάλλης δὲν ἦταν οὔτε καθηγητὴς, οὔτε λόγιος—ἐξ ἐπαγγέλ-ματος. Πέρασε τὴν ζωὴν του στὴν Ἀγγλία σὰν ἔμπορος—ἦταν διευ-θυντὴς τῶν καταστημάτων Πάλλη στὸ Δίερα πουλ—καὶ μόνο τὶς ὥρες τῆς σχολῆς του ἀφιέρωνε σὲ φιλολογικὲς καὶ λογοτεχνικὲς ἐργασίες. Ὑστερα ἀποσύρθηκε—εἶχε πλουτήσει κιόλα

—καὶ τότε καταγινόταν περισσότερο. Οὔτε ζήτησε ποτὲ νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν πνευματικὴν του ἰδιοκτησίαν. Ἀ-πεναντίας ἐξόδευε γι' αὐτὴν ἀπὸ τὴν περιουσίαν του, τύπωνε μ' ἐξοδὰ του τὰ βιβλία του ποὺ τὰ μοίραζε χάρι-σμα, κι' ἀκόμα ὑποστήριζε χρηματι-κὰ τὶς ἐκδόσεις τῶν δημοτικιστῶν. ὅταν ἀκόμα τὰ ἔργα του δὲν ἦταν τόσο ἀγαπητὰ στὸ κοινὸ ὥστε νὰ βρίσκουν ἐκδότες. Μιά φορὰ, αὐθέρ-μητα, χωρὶς νὰ τοῦ τὴν ζήτησω, μό-νο ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγάπην ποὺ μοῦ εἶχε, προσφέρθηκε νὰ μοῦ τυπώσῃ τὸ μυθιστόρημά μου «Ὁ Κόκκινος Βράχος» ποὺ ἦταν δημο-σιευμένο στὸ περιοδικὸ «Παναθήναια». Ἀπὸ τότε τὸ μυθιστόρημά μου αὐτὸ ἔκαμε πέντε ἐκδόσεις. Ἡ πρώτη ὁ-μως, ἡ ὡραιότερη, ἔγινε μὲ τὴν συν-δρομὴν τοῦ Πάλλη, ποὺ προαγόρασε 300 ἀντίτυπα—ὅσα ἔφταναν γιὰ νὰ σκεπάζουν τὰ ἐξοδα—καὶ ποὺ ὕστε-ρα εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ τ' ἀ-φήσῃ κι' αὐτὰ νὰ πωληθοῦν γιὰ λο-γορισμὸν μου!

Συχνὰ ἐρχόταν στὴν Ἀθήνα,—γέ-ρος τώρα τελευταῖα ὀδοντάρης, μὰ ζωηρὸς κι' ἀκαίριος,—κι' οἱ φίλοι του εἶχαμε μεγάλῃ χαρὰ νὰ τὸν βλέπου-με καὶ νὰ τὸν ἀκοῦμε. Πάντα μ' ἐπι-σκεπτόταν ὁ καίμενος, χωρὶς νὰ κου-ράζεται ν' ἀνεβαίνει τὰ τόσα σκαλιὰ τῆς κατοικίας μου. Τὶ εὐτυχισμένη ὥρα ποὺ περνοῦσα μαζί του κάθε φο-ρὰ! Μὰ σφραγίδα ποὺ μεταχειρίζου-μαι στὰ γράμματά μου—τ' ὄνομά μου μὲ κεφαλαῖα ἰδιόρρυθμιστοῦ χεῖρα σὰν ἐκεῖνα ποὺ ἔχει ἡ Ἰλιάδα του—ὁ Πάλλης μοῦ τὴν ἔκαμε στὴν Ἀγ-γλία καὶ μοῦ τὴ χάρισε ἐδῶ. Τὸν κα-ληνῶριζα πάντα ὅταν ἐσφράγιζα μ' αὐτὴν. Καὶ τώρα θὰ μοῦ θυμίζῃ τὸν ἀληθινὸ φίλον ποὺ ἔχασα...

Σὰς ἀσπάξομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΙ ΦΟΒΕΡΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ!

Στὴν ἀποθήκη τοῦ κήπου, ὁ Τοτός, βλέποντας τὶς πολυάριθμες γάστρες ποὺ φυλάει ἐκεῖ—μέσα ὁ μπάριμπα-Λευτέρης, ὁ κηπουρὸς, συλλαμβάνει μιὰ ἰδέαν: Τὶς βγάξει ἔξω, χώνει τὴν μιὰ μέσα στὴν ἄλλη καὶ βάζει στὴν πρώτη ἕνα μεγάλο κουνουπίδι. Φαντασθῆτε τώρα τὴν ἐκπληξὴν καὶ τὸν τρόμον τοῦ μπάριμπα-Λευ-τέρη, ὅταν βλέπῃ ἄσφαρτὰ τὸ πελώριο, τὸ φοβερό αὐτό... σκουλήκι, ποὺ πάει νὰ φάῃ τὰ λαχανικά του!

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΓΙΑΤΙ; (*)

Γιατί νὰ νοιώσω τὴ χαρὰ, ἀφοῦ ἦταν νὰ τὴ χάσω; Τώρα φοριτὴ μιὰ ἐρημιὰ καὶ θλίψη μὲ κυκλῶνει. Κι' ἀφοῦ γραφτὸ ἦταν, Θεέ! τ' ὄνειρο ποὺ θὰ πλάσω Νὰ ξεφυλλίσῃ πάραυτα, γιατί νὰ τὸ χαρῶ; Γιατί νὰ νοιώσω τὴ χαρὰ τὴ ζήση μου νὰ ζῶναι Καὶ τώρα νὰ θρηνώ;

Κάλλιο δὲν θάταν τάχατες στὴν ἐρημιὰ μου μόνη Χωρὶς ἀχτίδες λαμπερὲς νὰ μὲ γλυκυφιλοῦνε Μὲς' στὰ σκοτάδια μου νὰ ζῶ χωρὶς νὰ μὲ μυρῶνῃ Τ' ἄδολο μῦρον τῆς χαρᾶς... μὲ μόνη συντροφιά Τὸν ἑαυτὸ μου τὸν μικρό... τὶς θλίψεις ποὺ μοῦ κλειοῦνε τὴ δόλια μου καρδιά;

Τώρα θερμὰ τὰ δάκρυα κυλοῦνε καὶ μὲ καίνε... Τώρα Θεέ! ποθῶ χαρὰ, χαρὰ ὡς ἂν ἐκείνη... Μαύρη τὴ νοιώθω τὴ ζωὴ καὶ ὅλα μου μέσα κλαίνε Γιατί νὰ νοιώσω μιὰ στιγμὴ μονάχα τὴ χαρὰ; Ἀχ, θὰ τὴ νοιώσω τάχατες στὴ ζήση μου ποὺ σβύνει ἀκόμη μιὰ φορὰ;

Μακεδονοπούλα

ΕΝΑΣ ΠΟΝΟΣ

Μόνη τῆς ἡ Μαρίνα μὲς' στὴν παγω-μένη κάμαρα κάθεται στὸ παράθυρο καὶ μηχανικὰ μετράει τὰ τζάνια ποὺ καπνίζουν. Ἐνα, δύο, τρία... ἔντεκα, φαίνονται ἀπ' τὸ βορεῖνδ παράθυρο. Τὶ ξεστασιά μέσα καί. Τὶ εὐτυχία! Γύρω ἀπὸ τὸ τζάνι μὲ τὴν πλούσια φωτιά, ποὺ ροδίζει τὰ μάγουλα, θὰ κάθονται ὅλοι ἀπ' τὴ χιονισμένη για-γιά ὡς τὸ χρυσόξανθο ἀγγονάκι, καὶ τὸ σπῖτι θάνηται ἀπ' τὰ γέλια καὶ τὰ τραγούδια.

Πόση ἀντίθεση μὲ τὸ δικὸ τους! Με-γάλο αὐτὸ, ἀπ' τὰ μεγαλύτερα τοῦ χω-ριοῦ, μὰ κρύο καὶ ἄχαρο, χωρὶς ζωή. Πολλὰ πράγματα τοῦ λείπουν, μὰ πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ γλυκεῖα μανούλα τῆς Μαρίνας. Ὡ! ἂν ζοῦσε κείνη ὅλα θὰ βολεύονταν, καὶ ἡ Μαρίνα δὲ θὰ προ-σπαθοῦσε τώρα νὰ ξεσταγῇ τὰ παγω-μένα χέρια τῆς μὲ τὴν ἀναπνοὴ τῆς.

Τῆς εἶπε βέβαια ὁ μπαμπὰς τὸ πρῶτὸ νανάγη φωτιά, μ' ἂν κἀν μονομιᾶς τὰ λίγα ξύλα ποὺ τοὺς μένουν ἀκόμη, πὼς θὰ μαγειρέψουν τὶς ἄλλες μέρες; Γιατί, σὰ νὰ μὴν ἔφταναν τάχα οἱ ἄλλες συμφορὲς, τοὺς χτύπησε τελευταῖα δυ-νατὰ ἡ σκληρὴ φτώχεια.

— Τὸ γραφεῖο τοῦ μπαμπὰ δὲν ἔχει

καθόλου πιά δουλειά. Κι' ἂν ἐξακο-λουθῇ ἔτσι, σὲ λίγο καιρὸ δὲ θὰ μποροῦνε οὔτε ψωμὶ νὰγοράζουν.

Τὶ τραγικὸ κατάντημα, Θεέ μου! Σκέπτεται τὸ μπαμπὰ τῆς. Εἶναι τόσο ἀπελπισμένος! Καὶ πόσο φαίνεται γε-ρασμένος! Βουρκώνουν τὰ μάτια τῆς στὴ σκέψη πὼς δὲν τῆς μένει ἄλλος σὸν κόσμο.

Ἡ βαρεῖα πόρτα τοῦ γραφείου ποὺ ἀνοίξε στὸ κάτω πάτωμα, τὴν ἔβγαλε ἀπ' τὶς σκέψεις τῆς:

— Ποιὸς νᾶναι μ' αὐτὴ τὴν παγω-νιά; σκέφθηκε.

Σὲ λίγο ἀκούστηκαν δυνατὲς φωνὲς καὶ ἀπὸ περιέργεια κατέβηκε στὴν τρα-πεζαρία, νάκούσῃ καλά. Μὲ θυμωμένη φωνὴ ὁ μπαμπὰς ζητοῦσε ἀπὸ κάποιον τὶς διακοσιεὶς δραχμὲς ποὺ τοῦ χρω-στοῦσε ἀπὸ καιρὸ.

— Δὲν ἔχω. Δὲν ἔχω, ἀποκρινόταν μιὰ σιγανὴ φωνή.

Καὶ τοῦ ξανάλεγε ὁ μπαμπὰς πὼς ἂν δὲ τὰ φέρῃ σήμερα θὰ προχωρήσῃ ἡ δίκη, καὶ ἄλλα πολλά.

Ἡ Μαρίνα ὄρθα κοντὰ στὸ παρά-θυρο, στηρίχτηκε σὲ μιὰ καρέκλα. Ἐ-τρεψε δόκλῃρη καὶ τὸ κεφάλι τῆς βούιζε. Εἶχε ἀκούσει καλά; Τόσο σκλη-ρὸ ἔκανε τὸ μπαμπὰ τῆς ἡ ἀπόγνωσις τῆς φτώχειας; Δὲ μπορούσε νὰαναπνεύ-σῃ, πνιγόταν καὶ ἀνοίξε τὸ παράθυρο.

Ἀκούγοντας βήματα ἔσκυψε καὶ εἶδε τὸν δύστυχο φτωχὸ ποὺ ἔβγαλε ἀπ' τὸ γραφεῖο. Ἦταν ἕνας γέρος ὡς ἐ-ξήντα χρόνων μὲ κασταρὰ ἄσπρα μαλ-λία, κατακόκκινος. Μὲ τὸ χοντρό του χέρι σκούπιζε τὸ ἰδρωμένο μετωπὸ του. Περπατοῦσε σκυφτά. Ἰσως ἔκλαιγε...

Ἡ Μαρίνα, ἡ μικρούλα μὲ σπαραγ-μένη τὴν καρδιά, δὲν εἶδε τίποτ' ἄλλο. Σωριάστηκε κατάχαμα ψιθυρίζοντας μὲς' στοὺς λυγμούς τῆς:

— Μανούλα γιατί δὲ μ' ἐπαιρνες μαζί σου;

Ἀρθεῖ

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ...

Ἡ Βασίλης, ὁ Ντιντῆς, ὁ Μίμης καὶ ἡ Νίτσα, τὰ τέσσερα γειτονόπουλα γυ-ρίζουν ἀπὸ τὸ σχολεῖο στὸ σπῖτι. Στὸ δρόμο τρέχουν, πηδοῦν, φωνάζουν καὶ τέλος κάνουν ὅλες τὶς τρέλλες ποὺ μπορεῖ νὰ κάνουν τέσσερα μικρὰ παι-διὰ στὸ φαρδὺ δρόμο τοῦ χωριοῦ ὅταν σχολάσουν γι' ἀπόγευμα καὶ δὲν τὰ βιάζει ἡ πείνα, ὅπως στὸ μεσημεριανὸ σχολάσμα ποὺ τρέχουν γρήγορα στὸ σπῖτι γιατί ἔξερουν πὼς θὰ βροῦνε τὸ ξεστὸ φαί καὶ τὴν καλὴν μαμὰ νὰ πε-ριμένῃ.

Ἀνέμενε σ' ὅλες τὶς τρέλλες τους, ἡ πιὸ μεγάλη, ποὺ τὶς δίνουν ἄλλωστε καὶ μεγαλύτερη σημασία, εἶναι νὰ σκο-τώσουν σαῦρες.

Τὰ καιρέρα, τ' ἀκακα καὶ ὀφέλιμα μάλιστα ζῶα, ποὺ ξενόιαστα λιάζουν-ται στὰ πεζούλια τοῦ δρόμου δὲν βλά-πτουν τὰ μικρὰ παιδάκια ποὺ πηγαί-νουν σχολεῖο, σὰ διαβολάκια μας ὅμως ἄρῃσι νὰ κάνουν τέτοιους φόνους καὶ ἀιμυλῶνται μάλιστα ποὺς θὰ σκοτώ-σῃ τὶς πῶς πολλές!...

Κι' ἡ Νίτσα μ' ὅλο ποὺ εἶναι κορι-τσάκι γίνεται καὶ αὐτὴ ἀγόρι σὰ παι-

χχνίδια καὶ προσπαθεῖ νὰ σκοτώνῃ καὶ αὐτὴ σαῦρες, μόνο ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὶς σημαδεύσῃ.

— Στὸ καλὸ, αὐτὲς οἱ πέτρες ἀλλά-ζουν δρόμο.

Τ' ἀγόρια γελοῦν εἰρωνικά. Χά, χά... δὲν ξέρει νὰ τὶς ρίξῃ!

— Ναί ἐγώ, μὰ μέρα σκότωσα ἕνα φίδι ποὺ εἶδαμε στὸ δρόμο μὲ τὸ Νί-κο τῆς θείας, φωνάζει ἡ Νίτσα ποὺ τὴν προσβάλανε.

— Δὲν τὸ σκότωσες ἐσύ. Ὁ Νίκος μὰς εἶπε πὼς ἄμα τὸ εἶδες φοβήθηκες καὶ ἔβαλες τὰ κλάματα. Ὁ Νίκος τὸ σκότωσε. Τὰ κορίτσια ὅλα φοβοῦνται, εἶναι δειλά!

— Ναί, εἶπε ἡ Νίτσα μὲ πείσμα, τ' ἀγόρια εἶναι ὅλα κακὰ παιδιά, καὶ περπατεῖ πῶς γρήγορα θυμωμένη.

— Στάσου, Νίτσα, στάσου νὰ δῆς, ἀκούει σὲ λίγο τὴ φωνὴν τοῦ Μίμη.

Ἡ Νίτσα ξεχνώντας πὼς ἔχει μαλώ-σει στέκεται καὶ γυρίζει πίσω. Ἐξα-φνα τὸ θυμάται μὰ... δὲν τὴν ἀφί-νει ἡ περιέργεια καὶ τρέχει πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μίμη.

— Τί εἶναι;

— Νά, γιὰ δὲς, λέει ὁ Μίμης, ὁ Βα-σίλης κατέβηκε στὸν κήπο τους νὰ κό-ψῃ πορτοκάλια. Ὁ μὰς φέρῃ καὶ ἑμᾶς καὶ θὰ σοῦ δώσουν ἕνα δόκλῃρη νὰ μὴν εἶσαι πιά θυμωμένη.

Ἡ Βασίλης ἔρχεται μὰ δὲν βαστάει παρὰ μόνο ἕνα φύλλο φραγκοσυκιᾶς.

— Ποῦ εἶναι τὰ πορτοκάλια τὸν ρωτοῦνε;

— Δὲν ἔφθαναν νὰ κόψω, μόνο πῆρα αὐτὸ τὸ φύλλο, τοὺς ἀπαντᾷ.

— Θὰ φᾶμε αὐτό, λέει ὁ Μίμης γνέ-φοντας στοὺς ἄλλους. Τὸ πῶς μεγάλο κομμάτι τῆς Νίτσας.

— Αὐτὸ δὲν τὸ τρῶνε, λέει ἡ Νίτσα.

— Δὲν τὸ τρῶνε; γελᾷ ὁ Ντιντῆς, μὴν τῆς δώσης, Μίμη, ἐγὼ θὰ φάω καὶ τὸ δικὸ τῆς κομμάτι.

— Ὅχι, ἐγὼ θὰ τὸ φάω ποὺ τῶφερα, λέει ὁ Βασίλης.

— Δώσε μου, θέλω, λέει ἡ Νίτσα, θὰ φάω.

Ἡ Μίμης τῆς δίνει ἕνα κομμάτι κα-θαρισμένο ἀπὸ τὸν ἑξωτερικὸ φλοιὸ καὶ ἐκείνη τὸ βάζει στὸ στόμα.

— Φτοῦ, μικρό, καίει, λέει ἀμέσως φτύνοντας. Δὲν τὸ τρῶνε.

— Χά, χά, γελοῦνε τάγορια. Καλὰ νὰ πᾶθῃς. Τώρα θὰ πεθάνῃς, εἶναι φαριμάκι.

Ἡ Νίτσα δὲν πολυπιστεύει πὼς θὰ πεθάνῃ. Τόφτυσε κιόλας, μὰ ἡ γλῶσσα τῆς εἶναι πικρὴ καὶ τὴν καίει γι' αὐτὸ τὴν ἔχει κρεμασμένη ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα!

Τάγορια γελοῦνε κοροϊδευτικά, ὁ Ντιντῆς κάνει ἕνα σωρὸ ἀπὸ χῶμα τοῦ δρόμου καὶ βάζει ἀπάνω ἕνα σταυ-ρὸ ἀπὸ τὸ φύλλο τῆς φραγκοσυκιᾶς. Νά, λέει, θὰ πεθάνῃς καὶ ἔτσι θὰ σὲ θάψουν.

Ἐνῶ κοιτάζουν τὸν... τάφο καὶ γελοῦνε, ἐκτός ἀπὸ τὴ Νίτσα ποὺ εἶ-ναι δακρυσμένη, ὁ Βασίλης λέει μὲ τρῶμο:

— Ἡ Κυρία!

Καὶ τὰ τέσσερα, τρέχοντας χάνονται γιὰ νὰ μὴν τὰ δῇ ἡ δασκάλα, ποὺ βγί-κε γιὰ περπατο, πὼς εἶναι ἀκόμη στὸ δρόμο. Ἡ Νίτσα στὴν τρομάρα τῆς ἔχονα καὶ πικροάδα καὶ ὅλα καὶ βάζον-τας μέσα τὴ γλῶσσα τῆς τρέχει πῶς γρήγορα ἀπ' τ' ἀγόρια! Μονάχα κά-που-κάπου γυρίζει πίσω νὰ δῇ ἂν φαί-νεται ἡ δασκάλα.

Ἡχώ

(*) Τὸ ποίημα αὐτὸ ἔχει τὸ ἴδιο θέμα μ' ἕνα ἄλ-λο τῆς Χλωμῆς Σελήνης ποὺ δημοσιεύθηκε σὲ περασμένο φύλλο. Ἡ ὁμοιότης ὅμως αὐτὴ εἶναι ἐν-τελὸς τυχαία γιατί καὶ τὰ δυὸ τὸ ἔλαβα μὲ τὸ ἴδιο ταχυδρομικόν, καὶ ἂν δημοσιεύω τοῦτο τώρα, εἶναι γιατί δὲν ταιριάζει νὰ μπερδεύω μαζί-μαζί δυὸ ποιή-ματα τόσο σχετικὰ τὸ ἕνα μὲ τ' ἄλλο. — Σ. τ. Δ.

Η ΑΔΕΛΦΟΥΔΑ ΜΟΥ

Πού άραγε νά ήταν κουμμένη τόσον καιρό κι' άπεφάρισε νά βγῇ κι' αὐτὴ στὸν κόσμο;

Ἀπὸ τότε πού γεννήθηκε σάν κάτι νάφερε μαζί της γιὰ τὸ σπῖτι. Κάτι πιὸ πάνω ἀπ' τὴ χαρά. Κανεὶς δὲ μπορεῖ νά πῇ τί.

Εἶσαι θυμωμένος; Μόλις ἀντικρύσεις τὴν ἀκακὴ ἔκφρασή της, ἀμέσως γίνεσαι ἥρεμος. Τὸ στόμα της δὲν μιλάει· μιλάνε ὅμως τὰ ματάκια της. Αὐτὰ εἶναι πού λένε πιὸ πολλὰ ἀπ' ὅσα θὰ ἔλεγε τὸ γλυκὸ της στοματάκι.

Θέλεις νά τὴ μαλώσῃς; Δὲν σ' ἀφίνει. Σοῦ γελᾷ κι' αὐτὸ εἶναι ὄλο. Μὲ τὸ γέλιο της σὲ ἀφοπλίζει. Δὲν σοῦ θυμώνει. Δὲν σοῦ κρατάει κακία. Καθὼς καὶ μὲ κανένα ἄλλον δὲν εἶναι κακιά. Μπορεῖ ν' ἀπλώσῃ τὸ χεράκι της νά τραβήξῃ τὴν οὐρά τῆς γάτας, πού ἄμα πονέσῃ θὰ τὴν γρατζουνίσῃ. Δὲν χωράει κακία στὸ μικρὸ της κεφαλάκι.

Τὸ βλέμμα της, τὸ χαμόγελό της, σὲ κάνουν ν' ἀγαπήσῃς τὴν ἀδῶα ὑπαρξοῦλα.

Τὸ κάθε τι τῆς φαίνεται παράξενο. Ἀκόμη καὶ τὰ χέρια της. Ἄν τύχῃ καμμιὰ φορὰ αἱ βροθεὺν μπροστὰ στὰ ματιά της μπορεῖ νὰ παῖξῃ ἀρκετὴ ὥρα, ὅπως θὰ ἔπαιζε μὲ τὸ πιὸ περιέργο παιχνίδι.

Μὰ πιὸ ὁραία ἀπὸ κάθε φορὰ εἶναι ὅταν κοιμάται. Τί νά βλέπῃ ἄραγε στὸν ὕπνο της καὶ κάπου-κάπου γελᾷ; Ἀσφαλῶς κάτι πολὺ ὁραῖο. Μὰ ὅταν πάλι κλαίει; Ἀ! τότε κάποιοι πολὺ κακός, πού εἶναι πάντα κακός, κάνει τὴ μπεμπекούλα μας νά θυμώνῃ.

Μπατέρφλαϋ

ΕΝΑΣ ΚΑΛΟΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, λέγω μιὰ μέρα στὸν ὑπὲρθεό μου, εἶναι ἡ τρίτη φορὰ, πού σοῦ λέγω νά μοῦ ἀγοράσῃς μιὰ βούρτσά. Τί κεφάλι ἀγύριστο! Τί βλάκας!

Δὲν ἀπάντησε τίποτα. Τὸ ἴδιο εἶχε κάνει καὶ τὴν προηγούμενὴ ἡμέρα γιὰ τὴν ἴδια παρατήρησιν.

— Πήγαινε, νά φέρῃς ἓνα πανί γιὰ νά μοῦ καθαρίσῃς τὰ παπούσια μου, τοῦ λέγω θυμωμένος.

Ὅταν ἔφυγε, μετάνιωσα γιὰ τὸ φέροσμά μου. Ὁ θυμὸς μου ὅμως πέρασε ἐντελῶς, ὅταν εἶδα μὲ τί ἐπιμέλεια ξεσκονίζε τὰ παπούσια μου. Τότε ἀκούμπησα τὸ χέρι μου — ὅπως ἦταν συνημμένος — στὸν ὄμο του, γιὰ νά τοῦ δείξω πὼς δὲν τοῦ κρατοῦσα πιά κακία.

«Πῶς; εἶπα τότε ἀπὸ μέσα μου, ὑπάρχουν ἄνθρωποι, πού καθαρίζουν τὰ παπούσια τῶν ἄλλων γιὰ λεφτά;»

Αὐτὴ ἡ λέξις «λεφτά», μοῦ θύμισε πὼς εἶχα πολὺν καιρὸ νά δώσω στὸν ὑπὲρθεό μου.

— Γιάννη, τοῦ λέγω, τραβώντας τὸ πόδι μου, ἔχεις λεφτά;

Σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτησιν ἓνα χαμόγελο ἱκανοποίησης φώτισε τὰ χεῖλῃ του.

— Ὁχι, κύριε, εἶναι ὅντως μέρες πού δὲν ἔχω πιά, οὔτε μιὰ πεντάρα! τὰ ἔδωσα ὅλα ὅσα εἶχα, γιὰ τὰ μικροῦξοδά σας.

— Καὶ τὴ βούρτσά; Γι' αὐτὸ δὲν τὴν ἀγόραζες τόσον καιρὸ;

Χαμογέλασε καὶ πάλι. Μποροῦσε νά πῇ στὸν κύριό του:

«Ὁχι, δὲν εἶμαι οὐδ' ἓνα ἄδικο κε-

φάλι, οὔτ' ἓνας βλάκας. Πληρῶστε μου τίς διακόσιες δραχμὲς πού μοῦ χρωστᾶτε καὶ θὰ σᾶς ἀγοράσω τὴ βούρτσά σας».

Προτίμησε νά τὸν κακομεταχειρισθῇ ἀδίκως, παρὰ νά κἀνῇ τὸν κύριό του νά θυμώσῃ.

— Νά, Γιάννη, τοῦ λέγω, δίνοντάς του «λεφτά», τρέχα νά μοῦ ἀγοράσῃς τὴ βούρτσά.

— Μὰ κύριε, θέλετε νά μείνετε ἔτσι μὲ τὸ ἓνα παπούτσι ἄσπρο καὶ τ' ἄλλο μαῦρο;

— Πήγαινε, σοῦ λέγω, νά μοῦ ἀγοράσῃς τὴ βούρτσά. Ἀφῆσε, ἀφῆσε αὐτὴ τὴ σκόνῃ στὸ παπούτσι μου.

Ὅταν ἔφυγε, πήρα τὸ ξεσκονόπανο καὶ καθάρισα μόνος μου τ' ἄλλο παπούτσι μου, ὅπου ἄφῃσα νά πέσῃ ἓνα δάκρυ μετάνοιας.

(Xavier de Maistre)

Φράντς Λίστ

Η ΠΑΠΙΑ

Τὸ καλοκαίρι ὁ παππούς μου, πού ἔκανε ὁδὸν μιὰ ξύλινη πάπια πού ἦταν τόσο ὁραία χρωματισμένη πού ἔμοιαζε σάν ζωντανὴ ἀγριόπαπια. Ὅταν τὴν ἔδεσα σ' ἓνα σπάγγο κολυμποῦσε σάν ἀληθινὴ πάπια.

Ἦταν μεσημέρι κι' ὁ ἥλιος φώτιζε τὴ γαλανὴ θάλασσα. Ἐξαφνὰ ἀκούσα φωνὲς πάπιας. Γυρίζω πρὸς τὴν ἀκρογιαλιά καὶ βλέπω μιὰ μεγάλη ἄσπρη πάπια μὲ ἔξι πατάκια. Ἐρχόταν κολυμπούνας πρὸς τὴν ξύλινη πάπια. Τὴν τριγύριζαν καὶ φώναζαν σάν νά τὴν προσκαλοῦσαν νά κολυμπήσῃ καὶ νά παῖξῃ μαζί τους.

Πολὺ γελάστηκε ἡ καϊμένη ἡ πάπια.

Ἀνθός τοῦ Μαῖου

Τ' ΑΓΝΩΣΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ

Σκαρφαλώνοντας στὴν πλαγιά ἐνὸς λόφου τάντεκρουσα ξαφνικά. Ξεπρόβαλλε τὸ μικρὸ κεφαλάκι του μέσα ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα μιᾶς πέτρας. Κανένα ἄλλο ὁμοιο γύρω του. Μοναχὸ του, μοναχοῦλι στὴν ἐρημί. Ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ πείρα γοητευτικὰ ἀγριολούλουδα, πού φυτρώνουν στίς πιὸ ἀπόμακρες καὶ πιὸ κρυφές γωνιές τῶν βουνῶν καὶ τῶν βράχων.

Σπάνια εἶδα ἓνα τόσο ὁραῖο συνδυασμὸ ἀπὸ χρώματα. Τὰ βελουδένια πέταλά του εἶχαν ἓνα γλυκὸ μενεξελὶ χρώμα, πού θύμιζε κανένας θαυμαστικὸς δύσεις στὸν Ὑμηττό. Κι' αὐτὸ τὸ μενεξελὶ κατεβαίνοντας πρὸς τὴν καρδιά ξάνοιγε ἀπαλά, ὄλο καὶ ξάνοιγε καὶ ὀδοχάραζε στὸ τέλος κάποια φανταχτερὴ ὀδοανγί. Ἀπ' εὐθείας πάνω στὴν καρδιά ἔνας κόμπος χρυσάφι φάνταζε σάν μικρὴ γλωμοκίτρινη πανσέληνος.

Ποιὸ νᾶταν αὐτὸ τὸ λουλουδάκι; Οὔτε τὸνὸμά του ἔξερα, οὔτε τὴ γένιά του. Καὶ καλύτερα! τᾶγνωστο, τὸ μυστήριό ἐξαυλῶνει τὴν ὁμορφιά. Σταμάτησα κάμποση ὥρα θαυμάζοντας σιωπηλῇ. Ἴσως νά πόθησα ἐκεῖνῃ τὴ στιγμή νά γινόμουν γιὰ λίγο μέλισσα. Νά μπορούσα νά περπατήσω στὸ βελουδένιο χαλὶ τῶν πετάλων του μέσ' στὴν ἀνάλαφρὴ ἀπόσφαιρα τῆς ἀπαλῆς εὐωδίας του. Νά ρουφούσα τὸ ἀνθινὸ νέκταρ τῆς χρυσῆς καρδούλας...

Μὰ ἔπρεπε νά φύγω κι' ἀπερίσκεπτα ἀπλώσα βέβηλο χέρι καὶ τίκουσα νά τὸ πάρω μαζί μου. Τοῦ κάκου τὸ κράτη-

σα προσεκτικὰ καὶ πάσχισα νά τὸ προφυλάξω ἀπὸ τὴν ὀρμητικὴ πνοὴ τοῦ βορῆ. Σὲ μιὰ ὥρα δὲν ἔμεινε στὸ χέρι μου παρὰ ἓνα θλιβερὸ μενεξεδένιο λείψανο.

Κάποια ἀνέρεη μελαγχολία ἔχουσε στὴν ψυχὴ μου ὁ λουλουδένιος θάνατος. Μετάνοιωσα γιὰ τὴν ἀστόχαστη πράξιν μου καὶ πικράθηκα γιὰ τὴν τόσο ἀσπλαχνὴν ἔκφραση τοῦ θαυμασμοῦ μου.

Μικρομέγαλη

ΤΟ ΛΕΥΤΕΡΩΜΑ ΜΙΑΣ ΜΙΚΡΗΣ ΠΟΝΕΜΕΝΗΣ ΨΥΧΗΣ

Πῶς τὴν θυμᾶμαι ἀκόμη τὴ μικρὴ μου φίλη! Ἐνα κοριτσάκι μὲ ὁραῖα μαῦρα μάτια, μὲ σγουρὰ μαλλιά. Τὸ γέλιο σπάνια ἐμφανιζόταν στὰ κόκκινα χεῖλῃ της.

Κοίταζε πάντα ὀλόγυρά της περιέργα καὶ μὲ ρωτοῦσε γιὰ τὸ κάθε τι.

Κι' ὅμως τὸ ὁραῖο ἐκεῖνο παιδάκι, τὸ ὄνειρο τῶν ματιῶν μου ἦταν πάντοτε ὄρωστο.

— Πῶς πᾶς, Μαρη σήμερα; τῆς ἔλεγα συχνά.

Μὲ κοίταζε τότε μὲ τὰ ὁραῖα, μαῦρα, μελαγχολικὰ τῆς μάτια, τὰ χεῖλῃ φλογισμένα ἀπ' τὸν πυρετό, κουνιόντανε κι' ἓνα «καλὰ» ἀκούγοντάνα.

Κι' ἔτσι τ' ὁραῖο αὐτὸ πλάσμα, τ' ὄνειρο τῶν ματιῶν μου ὑπόφερε πολὺ. Μητέρα δὲν εἶχε, καὶ πόσες φορὲς μπροστὰ ἀπὸ τὴν Παναγίτσα τῆς παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νά τὴν πᾶρῃ στὰ οὐράνια παλάτια του.

Τὸ σγουρόμαλλο κοριτσάκι πέθανε σὲ λίγον καιρὸ.

Ὁ Θεὸς ἐλευθέρωσε τὴ μικρὴ πονεμένη ψυχούλα της μεταφέροντάς τὴν στὴν ἀγκαλιά τῆς μητέρας της...

Τώρα εἶμαι πολὺ μελαγχολικός· δὲν φταίει ὁ ἀσχημος καιρὸς, δὲν φταίει ἡ φουρτουνασμένη θάλασσα ἢ ὁ δυνατὸς ἄνεμος· εἶναι ἡ ἔλλειψη τῆς ἀδῶας μου συντροφιάς, τῆς μικρῆς μου φίλης.

Κορφατόπουλο

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΛΑΓΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Κάποιο λεωφορεῖο μιὰ φορὰ ἀναγκάστηκε νά ξεκινήσῃ ἀπ' τὸ σταθμὸ του χωρὶς νά ἔχῃ κανένα ἐπιβάτη μέσα. Ὁ σωφὲρ ἦταν στενοχωρημένος γι' αὐτό, ἀλλὰ τί νά κἀνῃ!

Κάποιοι μορτάκος πού τὸ παρατήρησε αὐτὸ τρέχει ἀπὸ πίσω ἀπ' τ' αὐτοκίνητο φωνάζοντας.

— Σωφὲρ, στάσου! στάσου!

Ὁ σωφὲρ νομίζοντας ὅτι εἶναι κανένας ἐπιβάτης σταματᾷ. Τότε ὁ μορτάκος πλησιάζοντας τοῦ λέει κοροϊδευτικά:

— Κατέβασε τοὺς ὄρθιους γιὰτὶ θὰ σὲ πᾶνε στὸ πταίσμα.

Φαντάζεστε τὰ γέλια ὅσων παρηκολούθησαν τὴ σκηνή.

(Γεγονός) Κίτρινη Μαργαρίτα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ καθηγητής: — Τί κατασκευάζομεν μὲ τὴν ἀργίλλον;

Ἡ μαθήτρια: — Τοὺς ἀργιλέδες, κύριε.

Ἀκανία

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου
τὴν 28 Μαρτίου 1935

ΓΙΑ τὸν Ἀ' Διαπλασιακὸ Διαγωνισμό τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τοῦ Μπαρι, πού ἡ προθεσμία του ἔληξε τὴν 15 Μαρτίου, ἔλαβα 355 ἀπαντήσεις. Εἶναι ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα κι' ἀπὸ πολλὰ μέρη τοῦ Ἐξωτερικοῦ, οἱ περισσότερες ἀπὸ Διαπλάσιπούλα. Πολλὲς ὅμως, πληθὺς, εἶναι καὶ ἀπὸ παιδιά πού δὲν παίρνουν «Διάπλασι» παρὰ ἄκουσαν τὸ θέμα καὶ τοὺς ὄρους τοῦ Διαγωνισμοῦ στὸ ραδιόφωνο τους. Τώρα διαβάζω αὐτὲς τίς ἀπαντήσεις, καὶ σὲ λίγες ἡμέρες θὰ βγάλω τ' ἀποτελέσματα καὶ θὰ τὰ στείλω στὸ Σταθμὸ τοῦ Μπαρι νά διαβασθοῦν. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ τὰ μᾶθете πρῶτα. Κατόπιν ὅμως θὰ τὰ δημοσιεύσω καὶ στὸ περιοδικὸ μας, νά τὰ μᾶθουν κι' ὅσοι δὲν ἔχουν ραδιόφωνο. Ὁ Β' Διαγωνισμός θὰ προκηρυχθῇ ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου.

Ὁ Τζιλὶ δικαιολογεῖται. Δὲν ἤξερε, λέει, τὸν Ὀδηγό κι' ἐνόμισε πὼς μπορεῖ κανεὶς νά στέλνῃ γιὰ τὴ Σελίδα καὶ ἓνα ἔργα, νά δημοσιεύονται μὲ τὸ ψευδώνυμό του. Ἐτοῖς ἐστὶς καὶ τὸ ποίημα ἐκεῖνο, πού τὸ ἀντέγραψε ἀπὸ παλιὸ μου τόμο, ὅπως καταγγέλλει στὸ 16ο φυλλάδιό ὁ Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας. Δέχομαι τὴ δικαιολογίαν τοῦ Τζιλί. Ἀπορῶ ὅμως πὼς ἓνα τόσο ἔμπηνο παιδί φαντάσθηκε πὼς τὰ ποιήματα καὶ τὰ διηγήματα πού δημοσιεύονται στὴ Σελίδα Συνεργασίας εἶναι ἀντιγραφές! Ἀμ' τότε τί σκοπὸ θὰ εἶχε ἡ περιφημὴ αὐτὴ Σελίδα; νά βγάξῃ καλὸς ἀντιγραφεὶς; Ὁχι· βέβαια! συγγραφεὶς καλοὺς θέλει νά βγάξῃ...

Ἀκριβῶς, Μικρομέγαλη, ἐπειδὴ εἶχα διαβάσει πολλὰ παρόμοια, σημεῖα κατὰ αὐτὸ ἀπ' τὸ κομμάτι σου ἐκεῖνο «ἐμύνηση», γιὰ νά προλάβω καμμιὰ ἄδικη καταγγελία. Εἰς δευτέρῃ ἡμῶν βέβαιη πὼς ἦταν ἀπλὴ σύμπτωση ἐμπνεύσεως, τὴ στιγμή πού ἐοῦ δὲν σημειώνες τίποτα ἀπὸ κάτω, ἐνῶ, ἂν δανειζόσουν τὴν ιδέα, θὰ τὸ σημειώνες ἀσφαλῶς. Χαίρω πολὺ πού, ἂν καὶ μελετᾷς τώρα γιὰ πτυχιακὰς ἐξετάσεις, τελειόφοιτὴν πιά φοιτήτρια, βρίσκεις πάντα καιρὸ νά μὲ παρακαλοῦθῃς μὲ τὸ ἔξιο τὸ παλιὸ ἐνδιαφέρον. Σοῦ εὐχομαι ἀπ' τὴν καρδιά μου τὴν καλύτερὴν ἐπιτυχία.

Πολὺ καλὴ, Ἐλένη Μπάλτα, αὐτὴ ἡ «μνία» πού σ' ἔπιασε. Μὰ ὑπάρχει πιὸ διασκεδαστικὸ καὶ πιὸ ὠφέλιμο πράγμα παρὰ νά λύνῃ κανεὶς Πνευματικὰς Ἀσκήσεις; Σοῦ ἔστειλα Ὀδηγὸ καὶ λυσόχαρτο. Ἦταν, ἀλήθεια, καιρὸς νά λάβῃς μέρος καὶ στὴν κίνησιν.

Κάποιο λάθος βέβαια θὰ ἔγινε, Καπετανοπούλα. Γιατὶ τὸ ταχυδρομεῖο σας μοῦ ἐπέστρεψε τὰ φύλλα 7 καὶ 8, πού εἶχα στείλει στυνόμενὰ σου, ὡς «ἀπαράδεκτα», κι' ἔτσι διέκοφα τὴν ἀποστολή. Τώρα πού μοῦ γράφεις, τὴν ἐπαναλαμβάνω μὲ χαρὰ (σοῦ ἔστειλα μαζί 7 ὡς 16) καὶ περιμένω νᾶα σου.

Ἐλένη Μαράντη, χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία. Μπράβο πού ἀπὸ 10 χρονῶν εἶσαι κιόλα στὸ Γυμνάσιο. Θὰ τὸ τελειώσῃς δηλαδὴ πρὶν κλείσῃς τὰ 16, πού εἶναι σπάνιο. Ναί, νά πάρῃς καὶ ψευδώνυμο καὶ νά μοῦ γράφῃς συχνά. Νά μερικοὶ ἀπὸ τοὺς περιφημότερους ἀστρονόμους, ἀρχαίους καὶ νεώτερους: Ἀρατος, Ἐρατοσθένης, Πτολεμαῖος, Γαλιλαῖος, Νεύτων, Ἀραγκὸς, Λεβεριε, Φλαμπαριόν...

Πολὺ καλοὶ οἱ βαθμοὶ σου, Σίγφριντ, κι' ἐλπίζω τὸ 8 τῆς Ἱστορίας καὶ τὸ 7

τῶν Θρησκευτικῶν νά γίνουν στὸ δεύτερο ἑξάμηνο 9. Καλὸ τὸ μελάνι σου, τὰ γράμματά σου μόνο εἶναι κάπως δυσανάγνωστα. Ἡ Πειγικιπέσσα δὲν μοῦ ἔγραψε ἀκόμα πού καὶ πόσο πουλιέται τὸ βιβλίο της. Ἡ «Μαργαρίτα Στέφα» ταχυδρομικῶς δρ. 35.

Χαίρω πολὺ, Πειγικιπέσσα τῶν Δολαρίων, πού σοῦ ἔφυγε ἡ τεμπελιά, λυποῦμαι ὅμως πού τὸ μεγάλο αὐτὸ γράμμα μοῦ τὸ ἔγραψες μὲ τόσο ἔξωτρο μελάνι, ὥστε δὲν μπόρεσα νά διαβάσω παρὰ τὴν ἀρχὴν του καὶ τὸ τέλος του. Τί κρίμα! Ἄν μάλιστα μὲ ρωτοῦσες καὶ κάτι πού ἤθελε ἀφεύκτως ἀπάντησιν. Νά μοῦ ἔξαγγράψῃς, σὲ παρακαλῶ.

Γκραϊτχεν, σοῦ τὸ ἀνανέωσα καὶ χαίρω πολὺ. Ἀλήθεια, πολλὰ συνέδρασαν ἀπὸ

Παρακαλῶ πολὺ ὄσους χρωστοῦν τὴ συνδρομή τους νά τὴ στείλουν τὸ γρηγορώτερον. Ἄς ἔχουν ὑπ' ὄψει τους, ὅτι οἱ συνδρομὲς αὐτὲς εἶναι ὁ μόνος μου πόρος ἡ καθυστέρηση ἐπομένως δυσκολεύει πολὺ τὸ ἔργο μου πού ἀπαιτεῖ ὄχι μόνο μεγάλους κόπους, ἀλλὰ καὶ μεγάλα ἔξοδα.

Πέρσου τὸν Ἰούνιο πού εἶχες νά μοῦ γράψῃς, καί, τὸ κυριώτερον, πού προδιόρθωκες μὲ καλὸ βαθμό. Εἶπα στὸν κ. Φαίδωνα πὼς πήγες στοὺς «Φοιτητές» του, πὼς τοὺς βρήκες «θαυμά, ὑπέροχο» καὶ πὼς δὲν πιστεύεις νά χαιροκροτήσῃς ἄλλο ἔργο τόσο πολὺ. Λυπήθηκε ὅμως πού, ἐνῶ τὸν εἶδες ἔξω, στὸ διάλειμμα, δὲν τόλημης νά τὸν πλησιάζῃς. Γιατ' ἤθελε πολὺ νά γνωρίσῃ καὶ σένα καὶ τὴν Πικρὴ Σηλαβιά.

Ναί, Κίτρινη Μαργαρίτα, ἀφοῦ ἔχεις δέκατα, πρὲς νά πᾶς νωρὶς στὴν ἐσχολή, νά ξεκουρασθῇς καὶ νά δυναμώσῃς. Ὅσο γιὰ βιβλία, στὴν ἡλικία σου δὲν μπορεῖς νά διαβάξῃς παρὰ μόνο παιδικὰ. Πᾶρε μερικοὺς παλιούς μου τόμους, πού καθένας εἶναι δόξα ἡμετέρας βιβλιοθήκης, καὶ μερικοὺς τόμους τῆς Βιβλιοθήκης μου. Καὶ κάπου-κάπου—αὐτὸ δὲν θὰ σὲ κουράξῃ πολὺ—νά μοῦ γράφῃς γιὰ νά μαθαίνω πὼς πηγαινίδες.

Κι' ἐδῶ, Ἐσμερᾶδα, δὲν εἶχαμε φέτος πολὺ ζωηρὲς Ἀποκριὰς. Ἐπειτα ἤρθε καὶ τὸ κίνημα καὶ τίς ἐκμήνες. Ὁ στίχος ἐκεῖνος τῆς «Ἀντιγόνης» σημαίνει: «Ἐγὼ δὲν γεννήθηκα γιὰ νά μισῶ μὲ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ γιὰ νά συναγαπῶ». Δηλαδὴ «γιὰ νά συμπεριζῶμαι ὄχι τὰ κακά, ἀλλὰ τὰ καλὰ αἰσθημάτων τῶν ἄλλων». Ἀπ' αὐτὸ βγαίνει κι' ἡ ἐξῆς ἐρμηνεία: «Γεννήθηκα ὄχι γιὰ νά μισῶ ἐκείνους πού μὲ μισοῦν, ἀλλὰ γιὰ νάγαπῶ ἐκείνους πού μάγαποῦν».

Ρόζα Λίνα, καὶ στὰ προηγούμενα γράμματά σου, καθὼς θὰ εἶδες, ἀπάντησα. Ἀλήθεια, θὰ τραβᾷ τὸ ψευδώνυμό σου ἀφοῦ, χωρὶς νά δημοσιεύσῃς Ἀγγελία, σοῦ στέλνουν γράμματα τόσο Διαπλάσιπούλα. Ἐννοεῖται πὼς ἂν θέλῃς θὰ τοὺς ἀπαντᾷς, ἀφοῦ δὲν ἐξήγησες ἀλλήλογραφία. Πῶς πῆγε ἡ παραστάσις τῆς «Ἰφιγένειας»;

Πολὺ ὁραῖο τὸ γράμμα σου, Ἰδανικό. Σοῦ ἐνέκρινα, καθὼς θὰ εἶδες, τὸ ψευδώνυμο κι' εἶμαι βέβαιος πὼς γρήγορα θὰ διακριθῇς στὴν κίνησιν, γιὰτὶ φαίνεται παιδι σοβαρὸ καὶ διαβασιμὸν. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια κι' ἐλπίζω νά μοῦ ἔξαγγράψῃς σύντομα.

Πραγματικῶς, Συρεκέλα, πολὺ ὁμορφες αὐτὲς οἱ «εἰκόνες» πού εἶδες τὴν ἐξοχή: ἓνα κάτασπρο ἀρνάκι νά βόσκει ἓνα καταπράσινο λειβάδι—πᾶρα πέρα μιὰ δαλνθισμένη καὶ μουσκόβολη ἀμυγδαλιά... Καὶ τί ὁραῖα πού μοῦ τὰ περιγράφεις! Αὐτὸ τὸ γράμμα σου μοῦ ἄρσεν ἐξαιρετικὰ.

Σύντομο τὸ δικό σου, Ἀντιόπη, μὰ κι' αὐτὸ πολὺ καλογραμμένο; μπράβο! Γιὰ τὸ χαρκαωμένο χαρτί δὲν πειράζει, μελάνι μόνο νά μεταχειρίζεσαι πιὸ μαῦρο. Καὶ νά μοῦ γράφῃς κάπως περισσότερα. Σὲ χαιρετᾷ κι' ὁ κ. Φαίδων πού τοῦ εἰδεῖα τὰ γραφόμενά σου.

Οὔτ' ἐγὼ, Ἠλέντρα καὶ Μαργαρίτα, δὲν ἔχω ραδιόφωνο καί, γιὰ νάκομο τίς ἐκπομπὰς τοῦ Μπαρι, πρὲς νά πηγαίνω πότε στὸ ἓνα σπῖτι καὶ πότε στ' ἄλλο, πρᾶγμα πού δὲν μοῦ εἶναι τόσο εὐκόλο. Γι' αὐτὸ δὲν εἶμαι σὲ θέση νά σᾶς γράφω ταχυτικὰ τί καὶ τί διαβάζουν κάθε Πέμπτη ἐκεῖ-πέρα. Ἐπειδὴ ὅμως καλὸ θὰ ἦταν νά πληροφοροῦμαι καὶ νά σᾶς πληροφορῶ λεπτομερῶς, θὰ παρακαλοῦσα κανένα Διαπλάσιπούλο τῶν Ἀθηνῶν, ἀπ' αὐτὰ πού ἔχουν ραδιόφωνο στὸ σπῖτι τους,—κι' εἶναι πολλὰ, πᾶρα πολλὰ—νά μοῦ γράψῃ κάθε Παρασκευή τί ἀκούει κάθε Πέμπτη. Λοιπόν, ποῖος ἡ ποιὰ ἀναλαμβάνει;

Εὐχαριστῶ, Ἰαβέρη, γιὰ τὰ καλὰ λόγια. Ἀλλὰ γιατί λές «δυστυχῶς γιὰ τὸν τόπο μας, δὲν πᾶρχῃ ἄλλο παιδικὸ περιοδικὸ ὅμοιο μὲ μένα»; Τὸ «δυστυχῶς» θὰ ἔχωρῶς ἂν δὲν ὑπῆρχε κανένα. Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχει ἓνα, εἶναι ἀρκετὸ γιὰ τὸν τόπο μας, ἀφοῦ ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα μποροῦν νά τὸ διαβάξουν. Ἐνα μόνο ε

ται και σε περιπτώσεις. Να εξασκηθῇ. — «Τὸ γερμένο δεντρί» τῆς Β. Πρωτότυπο στο θέμα. Μποροῦς ὅμως νάναπτυχθῇ κάπως εὐρύτερα. Ἐχει καὶ κάποια ἀκαμψία. — «Δημονημένος βράχος» τῆς Ναπολεόνος. Κοινὸ τὸ θέμα καὶ δὲν τὸ παρουσιάζει με καινούργια διατύπωση. Τὸ ὕψος καθόλου ποιητικὸ καὶ μᾶλλον στομφώδες. — «Στὴ Διάπλαση» τῆς Χρυσυλλίδος. Πολὺ συγκινητικὸ καὶ δείχνει ἀληθινὴ ἀγάπη γιὰ μένα. Μὰ ὕστερὲς στὴ στιχουργία κι' ἔχει μερικὲς ἀκυριολεξίες, μόνο γιὰ νὰ ταιριάξῃ ὁ στίχος. Μερικὲς παρομοιώσεις εἶναι πολὺ ἁράϊες. — Θὰ ἐξακολουθῶσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναγνώσται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀναγεύμενα ἰσχύουν ἀπὸ τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1935. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀντικρινὸν σὲ ἀγῶρια, καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια

Νέα Ψευδώνυμα: Ἀγγελος Ἀγάπης κ. (:) Μπαλαρίνα, κ. (ΕΟ). Κόκκινο Ἀραπάκι, ἄ. (ΕΙ). Αὐγούλα, κ. (ΑΜ). Γαλάζιος Κύκνος, ἄ. (ΓΠ). Τρελλὴ Νεράιδα, κ. (ΕΜ). Ἀναγεύσεις Ψευδωνύμων: Θούριος τοῦ Ρήγα, ἄ. Σπαρτιατοπούλα, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: Ἀνοίξιν (χαίρω πού θὰ μοῦ γράψῃς τώρα πὶο συχνά· περιμένω καὶ τ' ἀνέκδοτα πού μετέφερες ἀπ' τὸ ἀγγλικὸ γιὰ τὴ Σελίδα· ἂν εἶναι μικρά, μπορεῖς νὰ τὰ στείλῃς κι' ὅλα μαζί·) Στέλιον Παπαεμμανουήλ (τὰ ἀνέκδοτα αὐτὰ δὲν εἶναι πολὺ κατάλληλα γιὰ τὸ περιοδικὸ μας· στείλε ἄλλα, πὶο παιδικά, ἂν ἔχῃς· νὰ πάρῃς ὅμως καὶ ψευδώνυμο, γιατί συνεργασία στὴ Σελίδα μὲ ὄνομα δὲν ἐπιτρέπεται· ἐξαίρετικά σου δημοσίευσά ἐκεῖνο τὸ μικρό, ἔτσι σὺν Παιδικὸ Πνεῦμα·) Ἀθηναῖδα (αὐτό, καθὼς θὰ εἶδες, σου ἐνέκριναν· σου ἔστειλα 4 τετράδια καὶ λυσόχαρτο· χαίρω πολὺ γιὰ τὴν ἀπόφασή σου·) Πληρωμένον Ἰσπότην (ἐννοία σου, δὲν τὸ ἐσχῶν·) Τρελλὴν Κουκλίτσαν (ὅσο εἶναι χαλασμένο τὸ ραδιόφωνό σας, νὰ πηγαίνῃς κάθε Πέμπτη στὴς φίλῃς σου ν' ἀκούῃς τὰ διαπλασιακά· ἐλπίζω ὅμως νὰ σοῦ τὸ διορθώσουν γρήγορα, γιὰ νὰ τ' ἀκούῃς στὸ σπίτι σου· δὲν θὰ εἶναι δὲ σπουδαία ἢ βλάβη·) Κορφατιόπουλο (θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του καὶ θὰ σοῦ πῶ· σὲ περιμένω· τὰ φυλλάδια ἐκεῖνα ἀργήσαν γιὰτί ἦταν τίς ἡμέρες τοῦ κινήματος καὶ τῆς ἀνωμαλίας·) Γιάννην Δημ. Λάμπαν (δὲν εἶχα τόπο σήμερα καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο, μὴν ἀνησυχῇς·) Νεράϊδαν τῆς Δίμνης (θὰ εἶδες τὴν ἐγκρίση τοῦ «συμβολικοῦ» ψευδωνύμου σου· πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ πρῶτο σου γράμμα κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς συχνά· εἶσαι μαθήτρια τῆς Β' Γυμνασίου, ἐπομένως μπορεῖς νὰ λαβαίνῃς μέρος σ' ὅλη τὴν κίνηση· σοῦ ἔστειλα καὶ Ὀδηγὸ) Μπατεροφλάυ (τὰ ἔλαβα ὅλα· ἀπάντησα καὶ σὰ προηγούμενα· τετράδια ἔστειλα·) Ἀνθος τοῦ Μαῖου (ἔστειλα «Π. Πνεῦμα»· πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου· ὦ, ἔχεις καιρὸ νὰ μάθῃς καὶ τὴν ἀλλήλική γλώσσα, ἀφοῦ μόλις εἶσαι δώδεκα χρονῶν· ρωσικὰ ξέρεις καλὰ· μὲ τρεῖς λέξεις ψευδώνυμο δὲν ἐπιτρέπεται· τὸ πολὺ μὲ δύο καὶ μ' ἓνα ἄρθρο. σὺν τὸ δικό σου·) Μωραϊτάκι (αὐτό, καθὼς θὰ εἶδες, ἐνέκριναν· εὐτυχῶς τώρα πέρασαν ὅλα, καὶ σὴν πόλη σας θὰ εἶναι ἡσυχία ὅπως παντοῦ·) Ἰσιδα, Αὐγερινὸν κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 15 Μαρτίου, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 273ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 30 Μαΐου.

228. Δεξιόγριφος
Νότα, καλὲ μου λύτη, τὸ ἔνα,
Τάλλο χωριὸ ν' αἰ ἡρωϊκό·
Ὅσπριο τὰ δύο μου ἐνωμένα,
Καὶ νόστιμο καὶ θρεπτικό.
Μιχ. Π. Νούσιας

229. Στοιχειόγριφος
Συνειδησιμὸν ξέσπασμα
Στὴ λύπη τὴ μεγάλη,
Μεταμορφώνεται ἄξαφνα,
Πετώντας τὸ κεφάλι,
Σὲ ποταμὸ περίφημο
Γιὰ πλοῦτη καὶ γιὰ κάλλη.
Λευκάτας

230. Μεταγραμματισμός
Γυρνῶ στὰ βάθη τοῦρανοῦ,
Φορῶ καὶ διαχτυλίδι.
Μοῦ ἀλλάζει ἓνα γράμμα·
Ἀνθος ὥρατο τοῦ ἀγροῦ,
Τῆς ἀμμουδιάς στολίδι,
Γίνομ' εὐθύς—τὶ θάμμα!
Ἀγγελος Εἰρήνης

231. Λογοπαικτικὸν Αἶνιγμα
Βάρους εἶναι μιὰ μονάδα,
Ἀλλὰ γράμμα ἂν ἀφαιρέσης,
Ἀκρωτήρι στὴν Ἑλλάδα
Νὰ τὴν κάμῃς θὰ μπορέσης.
Παπαγαλάκι

232. Γεωγραφικὴ Ἑσχάρα
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Ὅριζοντίως ἄνω, χώρα τῆς Ἑλλάδος·
κάτω, κράτος τῆς Ἀμερικής. Καθέτως ἔξ ἀριστερῶν κατὰ σειρὰς: πόλις τῆς Λιβονίας, ἀρχαία πόλις τῆς Σικελίας, νῆσος τῆς Ἀσίας.
Σεληνιώτικος Ἑρίζων

233. Κρυπτογραφικὸν
1 2 3 4 5 6 7 = Κράτος
2 3 4 5 7 = Τὸν κατηράσθη ὁ Βύρων
3 2 1 5 = Ἐξέον νόμισμα
4 2 3 6 5 6 7 = Δὲν εἶναι σοβαρὸν
5 3 5 6 7 = Ἀρχαία πόλις
6 3 5 4 6 7 = Ἐπίθετον
7 6 2 3 = Ἐξέον ὄνομα ἀνδρὸς
Βλάσης Πήλιος

234. Μαγικὴ Εἰκὼν ἄνευ Εἰκόνος
— Μπαμπά! στοῦ Νίκου ἴσως θὰ τὸ ξεχάσατε.
— Ποιό, καλέ;
— Μὰ αὐτὸ πού γυρεῖτε.
Νοικοκυρούλα

235. Μεσοστιχίς
Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὅλοι ἀνὰ πέντε, ἀποτελοῦν θεάν:
1, Βασιλεὺς τῶν Θεῶν· 2, Ἀργοναυτής· 3, Ἀρπαντικὸν πτηνόν· 4, Ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος· 5, Πόλις τῆς Ἑλλάδος.

Ἰδομενεὺς
236-240. Ὁμοίμορφα Ἑλλιποσύμφωνα μετὰ Φωνηεντόλιπον
1. Αἰ=Πρόσωπον μισητὸν τῆς Π. Δια·
2. Αἰ=Ποτόν. [θήκης
3. Αἰ=Εὐλεία
4. Αἰ=Συλλαμβάνει ξῶα, ἀλλὰ καὶ
5. Αἰ=Τάπη. [ἀνθρώπους
Τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων τούτων ἀποτελοῦν Φωνηεντόλιπον τοῦ τύπου

* * * * *
τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ λύσις.
(Νέον εἶδος) Δημήτριος Αὐγερινὸς
Σ41. Γρίφος
0 ἢ + φῶρ ἄνω ΝΝ 1
'Ερεῖκην

ΛΥΣΕΙΣ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 3

26. Ἰβυκος (Ἡβη, Κῶς).—27. Πό-
νος-δνος.—28. Ψαρά-χαρά.—29. Κάιν-
Κίνα.
30. Σ Ο Λ Ο Μ Ω Ν 31-35. 1,
Τ Α Κ Ι Τ Ο Σ Κύων-κίων·
Π Ο Λ Ε Μ Η Σ 2, Ἡμέρα-Ἴ-
Κ Α Ν Α Δ Α Σ μέρα· 3, Θύρα
Ν Ο Μ Ι Σ Μ Α -Θύρα· 4, Μῆ-
Σ Ι Δ Η Ρ Ο Σ λος-μύλος· 5,
Σ Ι Κ Α Γ Ο Ν Τρία-Τροία.
—36. ΠΕΚΙΝΟΝ - ΕΥΡΩΤΑΣ (Πνεῦ-
μα, Ἐρ'Υμανθος, Καρδία, Ἰθ'Ωμη,
Νότος, Ὀν'Αρ, Ν'Συρος). 37. Ὁ πε-
ποιθὼς ἐπὶ Κύριον σποθήσεται.—38. Τὸ
μέλλον ὄρα (το, μὲ λον ο, Ρᾶ),

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοι-
χεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις· μὲ παλαιὰ δὲ στοιχεῖα
δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαία δρ. 1, 50. Ὁ χωριστὸς
στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρονμαὶ πληρώνουν τὰ
διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΛΕ'—151]
Παρατείνωμεν διαγωνισμὸν (ΛΕ—125
ἐπὶ μῆνα. Φιλέρημε, Ταρζάν, Φ
μα Σκιᾶς, Ἀχινέ, νὰ περιμένουμε;
Θριαμβευτικὴ Αὐτοκράτορ

[ΛΕ'—152]
Θεοδώρα = Κατὴ Κουλουκουντή.
Μποῦμ * * *. Ἀρπαξέ την.
Ἀτρόμητη Ἀεραπόρος
[ΛΕ'—153]

Διδραχμος μηνιαῖος Διαγωνισμός Μ.
Μυστικῶν. Στείλατε: Τζουλιάνη, Ἀ-
φροδίτης 45, Παλαιὸν Φάληρον, διὰ:
Ξανθὴν Χωριατοπούλαν
[ΛΕ'—154]

Ξανθὸ Ἀγγελούδι, ἀνταπέδωσα τὸ
τετραδιάκι σου.
Αἰώνιος Θεῶλλος
[ΛΕ'—155]

Ζουζού, Πουπέ, Ἀελλώ, καλὰ τὰ
γραμματάσημα, μὰ καὶ τὰ χέρια σας
τί ἔχουν;
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΒ'
[ΛΕ'—156]

Δημόδοκε, σύστασή μου εἶναι: Δνίδα
Λαναρά, Γωνία Π. Πατρῶν Γερμανοῦ
καὶ Κισσάδου, Θεσσαλονίκη.
Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ
[ΛΕ'—157]

Υποστηρίξατε ὅλοι-ες τὸν (ΛΕ'—139)
διαγωνισμό μου. Στείλατε: Ἀργύριον
Καγιαφάν, Κυπαρισσίαν, διὰ: Γολιάθ
[ΛΕ'—158]

Ἀλληλογραφεῖς καὶ ἀνταλλάσσουμε
Α. Μ. Μυστικά μὲ δλους-ες. Στείλατε:
Κυρίαν Σκουληκίδου, Νικομηδείας 20, Ἀ-
θήνας, διὰ:
Τρεῖς Χάριτες καὶ Αὐγούλα
[ΛΕ'—159]

Μανιατοπούλα, κρῖμα τίς ὀκάδες τὰ
κουλούρια γιὰ τοὺς «Ἀθλίους».
Σούπες... ταμπλάς.
Διαβολοκόριτσο